

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE

MARHAŇ

NÁVRH

2. PREROKOVANIE

**SMERNÁ ČASŤ /
SPRIEVODNÁ SPRÁVA**

© január 2023

Územný plán obce Marhaň

Obstarávateľ:

OBEC MARHAŇ

Okres:

Bardejov

Kraj:

Prešovský

Spracovateľ:

Architektonické štúdio Atrium

Mlynská 27, 040 01 Košice, tel: 055/ 62 315 87

e-mail: architekti@atriumstudio.sk

www.UzemnePlany.sk

Hlavný riešiteľ:

Ing. arch. Dušan Burák, CSc.

Zodpovední riešitelia:

Ing. Marek Dubiel

Ing. Ladislav Pažák

Mgr. Milan Barlog

Ing. Milan Kolesár

Mgr. Lenka Hujdičová

Odborne spôsobilá osoba na obstaranie ÚPD:

Ing. arch. Anna Soročinová – reg. č. 403

Schvaľovacia doložka – Územný plán obce Marhaň

SCHVAĽOVACÍ ORGÁN: **OBEČNÉ ZASTUPITEĽSTVO MARHAŇ**

ČÍSLO UZNESENIA POTVRDZUJÚCEHO PLATNOSŤ ÚPN-O:

DÁTUM SCHVÁLENIA:

ZÁVÄZNÁ ČASŤ VYHLÁSENÁ VZN č.

JOZEF KUZIAK
STAROSTA OBCE
MARHAŇ

PEČIATKA

CELKOVÝ ELABORÁT**Grafická časť**

<i>číslo výkresu</i>	<i>názov výkresu</i>	<i>mierka</i>
1	Výkres širších vzťahov (záujmové územie)	1:50 000
2	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia katastrálneho územia obce, vrátane ochrany prírody a krajiny a prvkov ÚSES s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami	1:10 000
3	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia zastavaného územia obce a navrhovaných rozvojových plôch s vyznačením verejnoprospešných stavieb; Výkres verejného dopravného vybavenia	1:5 000
4	Výkres verejného technického vybavenia územia – návrh vodného hospodárstva	1:5 000
5	Výkres verejného technického vybavenia územia – návrh energetiky	1:5 000
6	Výkres perspektívneho využitia PP (resp. LP) na nepoľnohospodárske využitie	1 : 5 000

Textová časť

	<i>Smerná časť:</i> - Sprievodná správa - Vyhodnotenie perspektívneho využitia PP (resp. LP) na nepoľnohospodárske využitie <i>Záväzná časť:</i> - Návrh regulatívov územného rozvoja obce (vložené schémy záväznej časti a verejnoprospešných stavieb)	
--	---	--

Obsah

A1. Základné údaje.....	4
1.1 Hlavné ciele a problémy riešené ÚPD	5
1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	5
1.3 Údaje o súlade riešenia so Zadaním a postup spracovania ÚPD.....	5
A2. Riešenie územného plánu	7
2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis.....	7
2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu	7
2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	15
2.3.2 Demografia.....	15
2.3.2 Ekonomická aktivita a pracovné príležitosti	16
2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia	17
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania.....	18
2.6 Návrh funkčného využitia územia obce	18
2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, návrh výroby a rekreácie	22
2.7.1 Bytový fond.....	22
2.7.2 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít.....	23
A. Poľnohospodárska výroba.....	25
B. Lesné hospodárstvo	25
C. Ťažba, priemyselná výroba a remeselné činnosti	25
2.7.3 Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie	23
2.7.4 Turizmus, cestovný ruch, rekreácia a šport	26
2.7.5 Ekonomické aktivity	26
2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce	27
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	27
2.9.1 Ochranné pásma.....	27
2.9.2 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry	27
2.9.3 Chránené územia – funkčné obmedzenie v zmysle prísl. zákonných ustanovení.....	28
2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, geologických zosuvov a ochrany pred povodňami	28
2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení.....	29
2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	31
2.12.1 Dopravný systém obce	31
2.12.2 Vodné hospodárstvo a vodné toky	38
A. Zásobovanie pitnou vodou	38
B. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd	39
C. Vodné toky a odtokové pomery.....	40
2.12.3 Zásobovanie elektrickou energiou	41
2.12.4 Zásobovanie plynom a teplom	42
A. Zásobovanie plynom	42
B. Zásobovanie teplom	43
2.12.5 Telekomunikácie, rozhlas, televízia	45
2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	46
2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	49
2.15 Vymedzenia plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	49
2.16 Ochrana pôdneho fondu	49
2.16.1 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde	49
2.17 Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia, najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov	50

Zoznam skratiek:

PSK - Prešovský samosprávny kraj
PK - Prešovský kraj
BD - bytový dom
CO - civilná ochrana
CR - cestovný ruch
ČOV – čistiareň odpadových vôd
D - dopravná plocha
HD - hospodársky dvor
HaZZ - hasičský a záchranný zbor
ICHR - individuálna chalupnícka rekreácia
KO - komunálny odpad
k.ú. - katastrálne územie
LHC - lesný hospodársky celok
LP - lesné pozemky
MK - miestna komunikácia
MR - mikroregión
NKP - nehnuteľná národná kultúrna pamiatka
OcÚ - obecný úrad
OP - ochranné pásmo
PP - poľnohospodárska pôda
PD - poľnohospodárske družstvo
POH - program odpadového hospodárstva
RD - rodinný dom
PAD - pravidelná autobusová doprava
SKCHVÚ0936 - Horný tok Tople - Európska sústava chránených území Natura 2000
TS - trafostanica
ÚPD - územnoplánovacia dokumentácia
ÚPN-O - územný plán obce
ÚZPF SR - ústredný zoznam pamiatkového fondu Slov. republiky
VÚC - vyšší územný celok
VN - vysoké napätie elektrické
VPS - verejnoprospešné stavby
VZ - plocha verejnej zelene
VZN - všeobecne záväzné nariadenie
ZaD - zmeny a doplnky
ZUŠ - základná umelecká škola
ZŠ - základná škola

A1. Základné údaje

Obec Marhaň leží v údolí rieky Topľa na jej ľavom brehu v nadmorskej výške 190 – 240 m.

Dôvodom obstarania ÚPD je absencia ÚPN obce, pričom do k.ú. obce zasahuje vodohospodársky významný vodný tok Topľa - je súčasťou Európskej sústavy chránených území Natura 2000 – SKUEV 0936 Horný tok Tople, plánovaná preložka významnej regionálnej cesty III/3533 a trasa vodovodnej sústavy Giraltovce – Bardejov. Záujem o výstavbu v obci akceleruje, chýba však aktuálny nástroj na jej riadenie.

Ďalším dôvodom obstarania je potreba komplexného zhodnotenia rozvoja obce a jej k.ú. vo väzbe na ÚPN – Prešovský samosprávny kraj do roku 2040 a neskôr.

ÚPN-O je vypracovaný v súlade s Vyhodnotením pripomienok z verejného prerokovania Návrhu ÚPN-O Marhaň.

1.1 Hlavné ciele a problémy riešené ÚPD

Hlavným cieľom ÚPN je vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie obce, ktorá komplexne rieši funkčné využívanie a priestorové usporiadanie územia k.ú. celej obce, koncepciu verejnej dopravy, technickej infraštruktúry vrátane problematiky životného prostredia, ochrany prírody a krajiny a ekologickej stability územia. Ďalším zámerom ÚPN-O je získanie koncepčného a rozvojového dokumentu s urbanistickou koncepciou, ktorá zohľadní plánované a určí nové rozvojové zámery obce a vytvorí predpoklady pre ich trvalo udržateľný rozvoj.

Problémy, ktoré sú riešené touto ÚPD možno charakterizovať nasledovne:

- nedostatok pracovných príležitostí,
- nedostatok stavebných pozemkov pre výstavbu RD a BD,
- inundácia časti k.ú. v dotyku s Topľou,
- tranzitná doprava prechádzajúca obcou,
- úbytok bohatých historických priestorov a budov.

1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec nemá vypracovanú ÚPD.

1.3 Údaje o súlade riešenia so Zadaním a postup spracovania ÚPD

1.3.1 Chronológia spracovania a prerokovania jednotl. etáp ÚPD

- prípravné práce (7.2010-8.2010; zisťovacie konanie: Oznámenie o strategickom dokumente pre 8 obcí od 28.10.2010),
- spracovanie Prieskumov a rozborov pre ÚPN-O Marhaň (5/2011),
- vypracovanie Zadania (6/2011),
- prerokovanie Zadania (1.7.2011-1.8.2011; dohoda obcí mikroregiónu Stredná Topľa dňa 23.8.2011 o ďalšom samostatnom procese obcí pri schvaľovaní ich Zadania),
- schválenie Zadania (uznesením Zastupiteľstva obce Marhaň č.26/2011 č.4, dňa 24.11.2011),
- spracovanie Návrhu ÚPN-O Marhaň (Atrium Košice, 10/2021),
- prerokovanie Návrhu ÚPN-O Marhaň (16.05.2022-16.06.2022).

1.3.2 Zhodnotenie súladu riešenia so Zadaním

Riešenie ÚPD je v súlade so schváleným Zadaním.

1.3.3 Zdôvodnenie prípadného spracovania doplňujúcich prieskumov a rozborov

Spracovanie ÚPD si vyžadovalo doplnenie prieskumov a rozborov z dôvodu časového. Boli doplnené v r. 2000.

1.3.4 Súpis použitých podkladov a materiálov

Mapové podklady

Polohopis v M 1: 5 000 (2 500) bol vektorizovaný z ROEP-u a katastrálnych máp obce, doplnený z obhliadky v teréne a skenovaním ďalších podkladov. V r. 2021 bol aktualizovaný Štátnym mapovým dielom – vektorovým.

Výškopis bol vektorizovaný zo základných máp ČSSR z r. 1984 v M 1:10 000. Mapový podklad v M 1:10 000 bol skenovaný z tých istých máp.

Ostatné materiály

- ÚPN Prešovského samosprávneho kraja (SMC a.s. Prešov, 2019),
- Prieskumy a rozbor obce Marhaň (Atrium KE, 2011),
- Zadanie pre vypracovanie ÚPN-O Marhaň (Obec Marhaň, 2011),
- UŠ Marhaň (ÚHA okresu Bardejov, 1990),
- Marhaň UŠ (Urbdem Bardejov, 1996),
- Návrh ÚPN-O Marhaň (Atrium KE, 10/2021),
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Bardejov (SAŽP Prešov, 1995),
- Podklady ŠOP SR – RSOPaK v Prešove,
- PHSR Mikroregiónu Stredná Topľa (2006),
- vydané ÚR a SP od r. 2015.

A2. Riešenie územného plánu

2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

Obec Marhaň Hrabovec leží v údolí Tople, na jej ľavom brehu na cestnej spojnicí medzi mestami Giraltovce (9 km) a Bardejov (27 km). Z hľadiska geomorfologického členenia, obec patrí do oblasti Nízke Beskydy, celku Ondavská vrchovina a časti Kurimská brázda. Do k.ú. obce zasahuje vodohospodársky významný vodný tok Topľa - je súčasťou Európskej sústavy chránených území Natura 2000 – SKUEV 0936 Horný tok Topľa.

Riešeným územím je celé administratívne, tj. katastrálne územie obce veľkosti 1 040 ha a je prezentované v M1:10 000. Podrobne je obec riešená v mierke M 1:5 000.

2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu

V súlade s § 27, ods. 6 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon) je potrebné v riešení územného plánu obce rešpektovať záväznú časť nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, ktorou je Územný plán Prešovského samosprávneho kraja.

V r. 2019 bol nový ÚPN Prešovského samosprávneho kraja schválený uznesením č.268 a 269/2019 a vydáva sa jeho záväzná časť VZN PSK pod č.77/2019.

Uvedené záväzné časti, vrátane verejnoprospešných stavieb sú rešpektované a zapracované do ÚPN-O Marhaň. Jedná sa o nasledovné záväzné regulatívy a VPS územného rozvoja Prešovského samosprávneho kraja:

I. Záväzné regulatívy územného rozvoja Prešovského samosprávneho kraja

1 Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie

- 1.1 V oblasti medzinárodných, celoštátnych a nadregionálnych vzťahov
 - 1.1.1 Podporovať priame väzby prešovsko-košickej aglomerácie na európsku urbanizačnú os v smere Rzeszów – Krosno – Svidník – Prešov – Košice – Miskolc – Budapešť v smere sever – juh.
- 1.2. V oblasti regionálnych vzťahov
 - 1.2.1. Rozvoj Prešovského samosprávneho kraja vytvárať polycentricky vo väzbe na rozvojové osi, centrá a ťažiská osídlenia v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry.
 - 1.2.2. Podporovať rozvoj centier osídlenia podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska v znení jeho zmien z roku 2011:
 - 1.2.2.3.2. skupiny, 1. podskupiny – Bardejov, Humenné.
 - 1.2.4. Podporovať ťažiská osídlenia podľa KURS:
 - 1.2.4.3.1. Bardejovské.
- 1.2.7. Sídelnú štruktúru kraja formovať ako kompaktný, vzájomne previazaný hierarchický systém osídlenia rešpektujúci prírodné, krajinné a historické danosti územia a rozvojové plochy umiestňovať predovšetkým v nadväznosti na zastavané územia.
- 1.2.8. Podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území predovšetkým v územiach intenzívnej urbanizácie založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka.
- 1.2.9. Vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм podporou verejného dopravného a technického vybavenia.
- 1.2.10. V záujme vytvorenia charakteristického architektonického výrazu, predovšetkým rekreačných území, pri realizácii stavieb zohľadňovať regionálnu znakovosť s využitím dostupných prírodných materiálov.
- 1.2.13. Rešpektovať podmienky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu v okresoch Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Medzilaborce, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou.
- 1.2.17. V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva vytvárať územnotechnické podmienky pre zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ohrozenia.
- 1.2.18. Rešpektovať územnotechnické požiadavky na požiarnu ochranu obyvateľstva.
- 1.3. V oblasti štruktúry osídlenia
 - 1.3.1. Podporovať sídelný rozvoj vychádzajúci z princípov trvalo udržateľného rozvoja, zabezpečujúceho využitie územia aj pre nasledujúce generácie bez obmedzenia

- schopnosti budúcich generácií uspokojovať vlastné potreby.
- 1.3.2. Rešpektovať pri rozvoji osídlenia prírodné zdroje, poľnohospodársku pôdu, podzemné a povrchové zásoby pitnej vody, ako najvýznamnejšie determinanty rozvoja územia.
- 1.3.3. Územný a priestorový rozvoj orientovať prednostne na intenzifikáciu zastavaných území, na zvyšovanie kvality a komplexity urbánnych prostredí.
- 1.3.4. Prehodnotiť v procese aktualizácii ÚPN obcí navrhované nové rozvojové plochy a zároveň minimalizovať navrhovanie nových území urbanizácie.
- 1.3.5. Nerozvíjať osídlenie na územiach environmentálnych záťaží alebo v ich blízkosti.
- 2. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja hospodárstva**
- 2.1. V oblasti hospodárstva
- 2.1.4. Obmedzovať vhodným urbanistickým riešením možný negatívny dopad priemyselnej a stavebnej produkcie na životné prostredie a na prírodnú krajinu.
- 2.1.5. Vytvárať podmienky kompaktného rozvoja obcí primárnym využívaním voľných, nezastavaných územných častí zastavaného územia obcí. Pri umiestňovaní investícií prioritne využívať revitalizované opustené hospodársky využívané územia (tzv. hnedé plochy – brownfield).
- 2.2. V oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybného hospodárstva
- 2.2.2. Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy. Navrhovať funkčné využitie územia tak, aby čo najmenej narúšalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy, jej využitie, aby navrhované riešenie bolo z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy najvhodnejšie.
- 2.2.3. Zohľadňovať pri územnom rozvoji výraznú ekologickú a environmentálnu funkciu, ktorú poľnohospodárska a lesná pôda popri produkčnej funkcii plní.
- 2.2.6. Podporovať územný rozvoj siete chovných a lovných rybníkov na hospodárske využitie a súčasne aj pre rôzne formy rekreačného rybolovu.
- 3. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry**
- 3.2. V oblasti zdravotníctva
- 3.2.1. Rozvíjať rovnomerne na území kraja zdravotnú starostlivosť vo všetkých formách jej poskytovania.
- 3.2.2. Vytvárať podmienky pre rovnocennú dostupnosť nemocničných zariadení a zdravotníckych služieb pre obyvateľov jednotlivých oblastí kraja.
- 3.2.3. Vytvárať územno–technické predpoklady pre rozvoj domácej ošetrovateľskej starostlivosti, domovov ošetrovateľskej starostlivosti, geriatrických centier, stacionárov a zariadení liečebnej starostlivosti v priemete celého územia kraja a dopĺňať ich kapacity podľa aktuálnych potrieb.
- 3.3. V oblasti sociálnych vecí
- 3.3.1. Modernizovať sociálnu infraštruktúru v existujúcich zariadeniach sociálnych služieb.
- 3.3.2. Vybudovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb a vytvoriť sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi v závislosti na vývoji počtu obyvateľstva v území.
- 3.3.3. Vytvárať územno–technické podmienky pre nové, nedostatkové či absentujúce druhy sociálnych služieb vhodnou lokalizáciou na území kraja a zamerať pozornosť na také sociálne služby, ktorých cieľom je najmä podpora zotrvania klientov v prirodzenom sociálnom prostredí.
- 3.3.4. Zohľadniť nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané podmienky pre zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).
- 3.4. V oblasti duševnej a telesnej kultúry
- 3.4.1. Podporovať rozvoj zariadení kultúry v súlade s polycentrickým systémom osídlenia.
- 3.4.2. Rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území kraja formou jeho vhodného využitia najmä pre občiansku vybavenosť.
- 3.4.3. Podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno–rekreačného charakteru.
- 3.4.4. Rozvíjať zariadenia pre športovo–telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v mestskom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenia zdravotného stavu obyvateľstva.

4. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva

- 4.1. Rešpektovať prioritu prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania rozvoja cestovného ruchu, ktorý sa v rozhodujúcej miere viaže na prírodné a krajinné prostredie. Podporovať aktivity súvisiace so starostlivosťou o krajinu a s aktívnym spôsobom jej ochrany. V navrhovaných a existujúcich chránených územiach s 5. stupňom ochrany a v zónach A rešpektovať bezzásahový režim ochrany.
- 4.2. Nadviazať domáce turistické aktivity na medzinárodný turizmus využitím:
- 4.2.1. Špecifickej prihraničnej polohy regiónov PSK s Poľskom a Ukrajinou.
- 4.11. Vymedziť sústavu turistických nástupných bodov, do ktorých priviesť integrovanú dopravu, zriadiť služby, vrátane parkovísk a oddychových plôch.
- 4.12. Zariadenia cestovného ruchu a poskytovanie služieb prioritne umiestňovať v zastavaných územiach existujúcich stredísk cestovného ruchu. Do voľnej krajiny umiestňovať len vybavenosť, ktorá sa bezprostredne viaže na uskutočňovanie rekreačných činností závislých od prírodných daností.
- 4.19. Podporovať rozvoj príslušnej rekreačnej vybavenosti a umiestňovanie rekreačného mobiliáru pri cyklistických trasách a ich križovaní, v obciach a turisticky zaujímavých lokalitách (rekreačný mobiliár, stravovacie a ubytovacie zariadenia).
- 4.20. Podporovať rozvoj agroturistických aktivít, rekonštrukcie nevyužívaných poľnohospodárskych/prevádzkových dvorov na rozvoj agroturistických areálov.
- 4.29. Chránené územie národnej siete a územia sústavy NATURA 2000 prednostne využívať na prírodný turizmus, letnú poznávaciu turistiku a v nadväznosti na terénne danosti územia v prípustnej miere pre zimné športy a letné vodné športy, len ak sú tieto aktivity v súlade s dokumentami starostlivosti o tieto územia.
- 4.30. V obciach nachádzajúcich sa v chránených územiach prírody národnej a európskej siete, umiestňovať nové a rozširovať jestvujúce rekreačno–športové areály a stavby len v hraniciach zastavaného územia obce v zmysle schváleného ÚPN O. Do doby schválenia ÚPN O sa môžu umiestňovať stavby len v hraniciach zastavaných území, ktoré boli k 1.1.1990 premietnuté do odtlačkov katastrálnych máp.

5. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie

- 5.1. Pri plánovaní funkčného využitia územia s obytnou a rekreačnou funkciou zohľadňovať ich situovanie vzhľadom na existujúce líniové zdroje hluku a vytvárať územné podmienky na realizáciu protihlukových opatrení na území PSK.
- 5.2. Podporovať účinnú sanáciu starých environmentálnych záťaží.
- 5.6. Posudzovať pri realizovaní stavieb na zhodnocovanie odpadov už existujúcu environmentálnu záťaž navrhovanej lokality.
- 5.8. Rešpektovať zásady ochrany vodných zdrojov a ochrany území s vodnou a veternou eróziou,
- 5.9. Podporovať kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov.

6. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska ochrany prírody a tvorby krajiny, v oblasti vytvárania a udržiavania ekologickej stability, využívania prírodných zdrojov a iného potenciálu územia

- 6.1. V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny
- 6.1.1. Rešpektovať a zohľadňovať územie Svetového prírodného dedičstva UNESCO Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy, Biosférickú rezerváciu Tatry, Medzinárodnú biosférickú rezerváciu Východné Karpaty, Park tmavej oblohy Poloniny, územia Natura 2000, veľkoplošné chránené územia prírody – TANAP, PIENAP, NAPANT, NP Slovenský Raj, NP Poloniny a Chránené krajinné oblasti Vihorlat a Východné Karpaty, ako aj maloplošné chránené územia prírody ležiace na území PSK.
- 6.1.3. Modernizovať úseky cyklociest vedúce k hraničným priechodom, nachádzajúce sa v 4. a 5. stupni územnej ochrany alebo v územiach Natura 2000, z lokálnych prírodných materiálov a zároveň dodržiavať podmienky protieróznej ochrany.
- 6.1.5. Rešpektovať a zohľadňovať pri ďalšom využití a usporiadaní územia, všetky v území PSK vymedzené skladobné prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES), predovšetkým biocentrá provinciálneho (PBC) a nadregionálneho (NRBC) významu a

- biokoridory provinciálneho (PBk) a nadregionálneho (NRBk) významu.
- 6.1.6. Podporovať ekologicky optimálne využívanie územia, biotickej integrity krajiny a biodiverzity.
- 6.1.7. Zosúlaďovať trasovanie a charakter navrhovaných turistických a rekreačných trás s požiadavkami ochrany prírody v chránených územiach a v územiach, ktoré sú súčasťou prvkov ÚSES, predovšetkým po existujúcich trasách. Nové trasy vytvárať len v odôvodnených prípadoch, ktoré súčasne zlepšia ekologickú stabilitu územia.
- 6.1.10. Rešpektovať súvislú sieť migračných koridorov pre voľne žijúce druhy živočíchov z prvkov biocentier a biokoridorov nadregionálneho významu a zásady a regulatívy platné pre biocentrá a biokoridory nadregionálneho významu s funkciou migračných koridorov. V prípade stretu s navrhovanými alebo existujúcimi dopravnými tepnami (železničná a automobilová doprava) regionálneho, nadregionálneho a medzinárodného významu realizovať ekomosty a podchody.
- 6.2. V oblasti vytvárania a udržiavania ekologickej stability
- 6.2.1. Podporovať výsadbu ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, frekventovaných úsekov diaľnic a ciest a v blízkosti výrobných areálov.
- 6.2.2. Podporovať odstránenie pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov územného systému ekologickej stability.
- 6.2.3. Podporovať výsadbu pôvodných druhov drevín a krovín na plochách náchylných na eróziu. Podporovať revitalizáciu upravených tokov na území PSK, kompletizovať alebo doplniť sprievodnú vegetáciu výsadbou domácich pôvodných druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšiť podiel trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií,
- 6.2.4. Podporovať zakladanie trávnych porastov, ochranu mokradí a zachovanie prírodných depresií, spomalenie odtoku vody v deficitných oblastiach a zachovanie starých ramien a meandrov.
- 6.2.5. Uprednostňovať pri obnove vegetačných porastov prirodzenú obnovu, zvyšovať ich ekologickú stabilitu prostredníctvom ich obnovy dlhovekými pôvodnými drevinami podľa stanovištných podmienok, dodržiavať prirodzené druhové zloženie drevín pre dané typy (postupná náhrada nepôvodných drevín pôvodnými) a obmedziť ťažbu veľkoplošnými holorubmi. Podporovať zachovanie ekologicky významných fragmentov lesov s malými výmerami v poľnohospodársky využívannej krajine.
- 6.2.6. Citlivo zvažovať rekultivácie v zmysle zachovania prirodzených biokoridorov a pri veľkoplošnom obhospodarovaní na území so silnou až veľmi silnou eróziou a zvyšovať podiel ekostabilizačných prvkov a protieróznych opatrení.
- 6.2.7. Podporovať ekologický systém budovania sprievodnej zelene okolo cyklotrás.
- 6.3. V oblasti využívania prírodných zdrojov a iného potenciálu územia
- 6.3.1. Chrániť poľnohospodársku a lesnú pôdu ako limitujúci faktor rozvoja urbanizácie.
- 6.3.2. Rešpektovať a zachovať vodné plochy, sieť vodných tokov, pobrežnú vegetáciu a vodohospodársky významné plochy zabezpečujúce retenciu vôd v krajine.
- 6.3.3. Podporovať proces revitalizácie krajiny a ochrany prírodných zdrojov v záujme zachovania a udržiavania charakteristických črt krajiny a základných hodnôt krajinného obrazu.
- 6.3.4. Zabezpečiť ochranu vôd a ich trvalo udržateľného využívania znižovaním znečisťovania prioritnými látkami, zastavenie alebo postupné ukončenie produkcie emisií, vypúšťania a únikov prioritných nebezpečných látok.
- 6.3.6. Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie horninového prostredia, prírodných zdrojov, nerastných surovín, vrátane energetických surovín a obnoviteľných zdrojov energie, eliminovať nadmerné čerpanie neobnoviteľných zdrojov.
- 6.3.7. Regulovať využívanie obnoviteľných zdrojov v súlade s mierou ich samoreprodukcie a revitalizovať narušené prírodné zdroje, ktoré sú poškodené alebo zničené najmä následkom klimatických zmien, živelných pohrôm a prírodných katastrof.
- 7. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska starostlivosti o krajinu**
- 7.1. Dodržiavať ustanovenia Európskeho dohovoru o krajine pri formovaní krajinného obrazu riešeného územia, ktorý vytvára priestor pre formovanie územia na estetických princípoch krajinárskej kompozície a na princípoch aktívnej ochrany hodnôt – prírodné, kultúrno-historické bohatstvo, jedinečné panoramatické scenérie, obytný, výrobný,

- športovo–rekreačný, kultúrno–spoločenský a krajinársky potenciál územia.
- 7.2. Podporovať a ochraňovať vo voľnej krajine nosné prvky jej estetickej kvality a typického charakteru – prirodzené lesné porasty, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradií, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi.
- 7.3. Rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach, v pozoruhodných, všedných i narušených územiach.
- 7.5. Rešpektovať pri rozvoji jednotlivých funkčných zložiek v území základné charakteristiky primárnej krajinnej štruktúry, nielen ako potenciál územia, ale aj ako limitujúci faktor.
- 7.6. Rešpektovať a podporovať krajinotvornú úlohu lesných a poľnohospodársky využívaných plôch v kultúrnej krajine.
- 7.7. Prehodnocovať v nových zámeroch opodstatnenosť budovania spevnených plôch v území.
- 7.8. Podporovať revitalizáciu zanedbaných, opustených, neupravených rozsiahlych výrobných areálov, výrobných zón, urbanizovaných území a výškových stavieb.
- 7.9. Chrániť lemové spoločenstvá lesov.
- 7.10. Podporovať zakladanie alejí, stromoradií v poľnohospodárskej krajine a chrániť a revitalizovať existujúce.
- 7.11. Rešpektovať pobrežné pozemky vodných tokov a záplavové/inundačné územia ako nezastavateľné, kde podľa okolností uplatňovať predovšetkým trávne, travinno–bylinné porasty.
- 7.12. Zachovať a rekonštruovať existujúce prvky malej architektúry v krajine a dopĺňať nové výtvarné prvky v súlade s charakterom krajiny.
- 7.13. Navrhované stavebné zásahy citlivo umiestňovať do krajiny v záujme ochrany krajinného obrazu, najmä v charakteristických krajinných scenériách a v lokalitách historických krajinných štruktúr.
- 8. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska zachovania kultúrneho – historického dedičstva**
- 8.1. Rešpektovať kultúrno – historické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené a navrhované na vyhlásenie, národné kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma.
- 8.2. Zohľadňovať a chrániť v územnom rozvoji kraja:
- 8.2.4. Známe a predpokladané lokality archeologických nálezísk a nálezov.
- 8.2.5. Navrhované a existujúce národné kultúrne pamiatky a ich súbory, areály a ich ochranné pásma, s dôrazom na lokality pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a na medzinárodne významné národné kultúrne pamiatky.
- 8.2.8. Pamätihodnosti, ktorých zoznamy vedú jednotlivé obce.
- 8.3. Rešpektovať vyhlásené ochranné pásma pamiatkového fondu, kde sú určené podmienky i požiadavky, ktoré vyjadrujú ochranu nielen vybraného stavebného fondu na území kraja, ale aj pamiatkové územia.
- 8.4. Rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etno–kultúrne a hospodársko–sociálne celky.
- 8.5. Uplatniť v záujme zachovania prírodného, kultúrneho a historického dedičstva aktívny spôsob ochrany prírody a prírodných zdrojov.
- 8.7. Posudzovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho jedinečných kultúrno – historických daností v nadväznosti na všetky zámery územného rozvoja.
- 9. Zásady a regulatívy rozvoja územia z hľadiska verejného dopravného vybavenia**
- 9.3. Cestná doprava
- 9.3.2. Rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy – definovanú pasportom Slovenskej správy ciest “Miestopisným priebehom cestných komunikácií“, ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestných pozemkov v zastavanom území Prešovského kraja.
- 9.3.6. Chrániť územné koridory a realizovať cesty III. triedy:
- okres Bardejov
- 9.3.6.1. Cesta III/3533:
- 9.3.6.1.1. Obchvaty obcí v úseku Bardejov – mestská časť Bardejovská Nová Ves – Dubinné –

Kurima – Nemcovce – Kučín – Marhaň – Lascov – Brezov.

- 9.6. Vodná doprava
- 9.6.1. Vytvárať územnotechnické podmienky pre využívanie vodných tokov pre turistické a rekreačné účely, vrátane príslušnej infraštruktúry.
- 9.7. Cyklistická doprava
- 9.7.1. Rešpektovať významné dopravné väzby medzi regionálnymi centrami pre nemotorovú dopravu a to v zmysle národnej Stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky schválenej vládou SR v roku 2013, rešpektovať systém medzinárodných, nadregionálnych a regionálnych cyklotrás prepájajúcich PSK s významnými aglomeráciami, centrami cestovného ruchu v okolitých krajinách, na Slovensku a v regióne s možnosťou variantných riešení, okrem presne zadefinovaného koridoru medzinárodnej cyklotrasy EuroVelo 11.
- 9.7.2. Vytvárať územné a územnotechnické podmienky pre realizáciu:
- 9.7.2.3. Cyklotrás predovšetkým na nepoužívaných poľných cestách historických spojníc medzi obcami so zohľadnením klimatických podmienok.
- 9.7.3. Odčleniť komunikácie (cyklocesta, cyklocestička a cyklochodník) od automobilovej cestnej dopravy mimo hlavného dopravného priestoru. V centrách obcí a miest – najmä na komunikáciách III. a nižšej triedy odporúčame upokojovať motorovú dopravu náležitými dopravnými – inžinierskymi prvkami, zriaďovať zóny 3D s efektívnymi nástrojmi na reguláciu rýchlosti – čím sa vo výraznej miere zlepšia podmienky pre nemotorovú – pešiu a cyklistickú dopravu, ktorej pozícia v hlavnom dopravnom priestore je v mnohých prípadoch (chýbajúci chodník či segregovaná cyklotrasa) opodstatnená.
- 9.7.5. Podporovať budovanie peších a cyklistických trás v poľnohospod. a vidieckej krajine.
- 9.7.6. Podporovať realizáciu spojitého, hierarchicky usporiadaného a bezpečného systému medzinárodných, národných, regionálnych a miestnych cyklotrás.
- 9.7.7. Podporovať vedenie cyklotrás mimo frekventovaných ciest s bezpečnými križovaniami s dopravnými koridormi, s vodnými tokmi, s územiami ochrany prírody a krajiny, k čomu využívať lesné a poľné cesty.
- 10. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného verejného technického vybavenia**
- 10.1. V oblasti umiestňovania územných koridorov a zariadení technickej infraštruktúry
- 10.1.1. Umiestňovať nové územné koridory a zariadenia technického vybavenia citlivo do krajiny, ako aj citlivo pristupovať k rekonštrukcii už existujúcich prvkov technického vybavenia tak, aby sa pri tom v maximálnej miere rešpektovali prírodné prvky ako základné kompozičné prvky v krajinnom obraze.
- 10.2. V oblasti zásobovania vodou
- 10.2.1. Chrániť a využívať existujúce zdokumentované zdroje pitnej vody s cieľom zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov, vrátane ich pásiem hygienickej ochrany.
- 10.2.3. Zabezpečiť územné rezervy pre rozšírenie trás Východoslovenskej vodárenskej sústavy zdvojenie potrubia z úpravne vody Stakčín a v smere Gíraltovce – Bardejov a rešpektovať územné rezervy pre skupinové vodovody regionálneho významu podľa schváleného „Plánu rozvoja verejných vodovodov pre územie Prešovského kraja“.
- 10.2.4. Zvyšovať podiel využívania povrchových a podzemných vôd, ktoré svojimi parametrami nespĺňajú požiadavky na pitnú vodu (tzv. úžitková voda) pri celkovej spotrebe vody v priemyselnej výrobe, poľnohospodárstve, vybavenosti a takto získané kapacity pitnej vody využiť pri rozširovaní verejných vodovodov.
- 10.3. Chrániť územné koridory pre líniové stavby:
- 10.3.1. Vo Východoslovenskej vodárenskej sústave (zdroj vody VN Starina):
- 10.3.1.1. Prívod zo sústavy do Bardejova v trase Gíraltovce – Brezov – Lascov – Marhaň – Harhaj – Porúbka – Nemcovce – Kurima – Poliakovce – Hrabovec – Komárov – Bardejovská Nová Ves – Bardejov s napojením ďalších obcí Brezovka, Kožany, Kučín.
- 10.3.6. Rezervovať plochy a chrániť koridory pre stavby skupinových vodovodov a vodovodov zo zdrojov obcí.
- 10.4. V oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd
- 10.4.1. Rezervovať koridory a plochy pre kanalizáciu a pre zariadenia čistenia odpad. vôd:

- 10.4.1.1. Pre stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd (ČOV) prednostne realizovať skupinové kanalizačné siete v aglomeráciách a sídlach ležiacich v pásmach ochrany využívaných zdrojov pitnej vody, v ochranných pásmach minerálnych a liečivých vôd.
- 10.4.1.2. Realizáciu verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd nachádzajúcich sa v ochranných pásmach vodárenských odberov z povrchových tokov zabezpečiť na úrovni súčasného technického pokroku.
- 10.4.2. Dobudovať kanalizáciu v obciach, kde v súčasnosti nie je vybudovaná a napojiť na príslušné ČOV.
- 10.4.3. Riešiť u obcí nezarađených do aglomerácií odvádzanie splaškových odpadových vôd do vodotesných žump s dostatočnou látkovou a hydraulickou kapacitou do doby vybudovania verejnej kanalizácie a ČOV.
- 10.4.5. Odstraňovanie disproporcií medzi zásobovaním pitnou vodou sídelnou sieťou verejných vodovodov a odvádzaním odpadových vôd sieťou verejných kanalizácií a ich čistením v ČOV je nutné zabezpečiť:
 - 10.4.5.2. Budovaním komplexných kanalizačných systémov, t.j. kanalizačných sietí spolu s potrebnými čistiarenskými kapacitami.
 - 10.4.5.3. Budovaním nových kanalizačných systémov pre výhľadové kapacity.
 - 10.4.5.4. Aplikáciu nových trendov výstavby kanalizačných sietí so zameraním na znižovanie množstva balastných vôd prostredníctvom vodotesnosti kanalizácií.
- 10.4.6. Pri odvádzaní zrážkových vôd riešiť samostatnú stokovú sieť a nezaťažovať jestvujúce čistiarne odpadových vôd.
- 10.4.8. Pri znižovaní miery znečistenia povrchových a podzemných vôd okrem bodových zdrojov znečistenia, riešiť ochranu aj od plošných zdrojov znečistenia.
- 10.5. V oblasti vodných tokov, meliorácií, nádrží
 - 10.5.1. Revitalizovať na vodných tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery, protipovodňové opatrenia so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami.
 - 10.5.3. S cieľom zlepšiť kvalitu povrchových vôd a chrániť podzemné vody realizovať výstavbu nových kanalizácií, čistiarní odpadových vôd, rozšírenie a intenzifikáciu existujúcich ČOV a rekonštrukciu existujúcich kanalizačných sietí.
 - 10.5.4. Zlepšovať vodohospodárske pomery (odtokových úprav) na malých vodných tokoch v povodí prírode blízky spôsobom lesného hospodárenia bez uplatňovania veľkoplošných spôsobov výrubu lesov a zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií.
 - 10.5.5. Pri úpravách tokov využívať vhodné plochy na výstavbu poldrov, s cieľom zachytávať povodňové prietoky.
 - 10.5.7. Vykonávať protierózne opatrenia na príľahlej poľnohospodárskej pôde a lesnom pôdnom fonde, s preferovaním prírode blízky spôsob obhospodarovania.
 - 10.5.8. Rešpektovať existujúce melioračné kanály s cieľom zabezpečiť odvodnenie územia.
 - 10.5.11. Vytvárať územnotechnické podmienky v území pre výstavbu rybníkov a účelových vodných nádrží.
 - 10.5.16. Pri zachytávaní vôd zo spevnených plôch existujúcej a novej zástavby priamo na mieste, prípadne navrhnuť iný vhodný spôsob infiltrácie zachytenej vody tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente.
 - 10.5.18. Z hľadiska ochrany prírodných pomerov obmedziť zastavanie alúvií tokov ako miest prirodzenej retencie vôd a zabezpečiť ich maximálnu ochranu.
- 10.6. V oblasti zásobovania elektrickou energiou
 - 10.6.1. Rešpektovať vedenia existujúcej elektrickej siete, areály, zariadenia a ich ochranné pásma (zdroje, elektrárne, vodné elektrárne, transformačné stanice ZVN a VVN, elektrické vedenia ZVN a VVN a pod.).
- 10.7. V oblasti prepravy a zásobovania zemným plynom
 - 10.7.4. Rešpektovať trasy VTL plynovodov, ich ochranné a bezpečnostné pásma.
 - 10.7.5. Rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma objektov plynárenských zariadení, technologických objektov (regulačné stanice plynu, armatúrne uzly) a ostatných plynárenských zariadení.

- 10.7.6. Rešpektovať predpoklad, že v budúcnosti môže dôjsť k čiastkovým rekonštrukciám existujúcich plynárenských zariadení (VTL plynovodov). Nové trasy budú rešpektovať existujúce koridory VTL vedení a budú prebiehať v ich ochrannom a bezpečn. pásme.
- 10.8. V oblasti využívania obnoviteľných zdrojov
- 10.8.1. Vytvárať územnotechnické podmienky pre výstavbu zdrojov energie využívajúc obnoviteľné zdroje a pri ich umiestňovaní vychádzať z environment. únosnosti územia.
- 10.8.2. Neumiestňovať veterné parky a veterné elektrárne:
- 10.8.2.1. V územiach s 3., 4. a 5. stupňom ochrany, vyhlásených CHKO, vo vyhlásených územiach sústavy NATURA 2000 a v ich ochranných pásmach, v okolí jaskýň a v ich ochranných pásmach a v hrebeňových častiach pohorí.
- 10.8.2.2. V biocentrách a biokoridoroch ÚSES na regionálnej a nadregionálnej úrovni.
- 10.8.2.3. V okolí vodných tokov a vodných plôch v šírke min. 100 m, v okolí regionálnych biokoridorov min. 100 m, pri nadregionálnych hydrických biokoridoroch min. 200 m (odstupové vzdialenosti na konkrétnej lokalite VE spresní ornitológ v procese EIA).
- 10.8.2.7. V ucelených lesných komplexoch.
- 10.9. V oblasti telekomunikácií
- 10.9.1. Vytvárať podmienky na rozvoj globálnej informačnej spoločnosti na území Prešovského kraja skvalitňovaním infraštruktúry informačných systémov.
- 10.9.2. Rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení.
- 10.9.3. Rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov.
- 10.9.4. Vytvárať územné predpoklady pre potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách.
- 10.9.5. Zariadenia na prenos signálu prioritne umiestňovať na výškové budovy a továrenské komíny, aby sa predišlo budovaniu nových stožiarov v krajine. Existujúce stavby na prenos signálu spoločne využívať operátormi a nevyužívané stožiarové stavby z krajiny odstraňovať.

II. Verejnoprospešné stavby

1. V oblasti verejnej dopravnej infraštruktúry

- 1.1. Cestná doprava
- 1.1.5. Stavby na cestách III. triedy:
okres Bardejov
- 1.1.5.1. Cesta III/3533:
- 1.1.5.1.1. Obchvaty obcí v úseku Bardejov – mestská časť Bardejovská Nová Ves – Dubinné – Kurima – Nemcovce – Kučín – Marhaň – Lascov – Brezov.
- 1.4. Cyklistická doprava
- 1.4.2. Stavby cyklistických pruhov okolo ciest II. a III. triedy.

2. V oblasti nadradenej technickej infraštruktúry

- 2.2. V oblasti zásobovania vodou
- 2.2.2. Stavby skupinových vodovodov:
- 2.2.2.1. Vo Východoslovenskej vodárenskej sústave (zdroj vody Vodná nádrž Starina):
- 2.2.2.1.1. Prívod zo sústavy do Bardejova v trase Gíraltovce – Brezov – Lascov – Marhaň – Harhaj – Porúbka – Nemcovce – Kurima – Poliakovce – Hrabovec – Komárov – Bardejovská Nová Ves – Bardejov s napojením ďalších obcí Brezovka, Kožany, Kučín.
- 2.3. V oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd
- 2.3.1. Stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd.
- 2.4. V oblasti vodných tokov, meliorácií, nádrží
- 2.4.1. Stavby na revitalizáciu vodných tokov s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami.
- 2.6. V oblasti telekomunikácií
- 2.6.1. Stavby sietí informačnej sústavy a ich ochranné pásma.

Za verejno-prospešné stavby považovať stavby jestvujúce a určené na verejno-prospešné služby, pre verejno-technické vybavenie územia podporujúce jeho rozvoj a ochranu životného prostredia, ktoré vymedzí schvaľujúci orgán v záväznej časti územno-plánovacej dokumentácie. Patria sem všetky areály, zariadenia a línie verejnej technickej infraštruktúry (vodohospodárske, energetické a telekomunikačné).

Uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno, podľa zákona č. 282/2015 Z.z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov možno pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Podľa dynamiky pohybu obyvateľstva obec zaznamenala v rokoch 1970 - 2008 neustály nárast počtu obyvateľov, pričom v dekáde rokov 1970 – 1980 to bolo až – 62 osôb. Priemerné ročné prírastky sa pohybovali v hodnotách cca 1,00 %, čím sa obec zaradila do kategórie stagnujúceho sídla.

Podľa SODB 2021 bol počet obyvateľov obce 952. Špecifickou skupinou obyvateľstva, ktorá sa výraznou mierou podieľa na priaznivom demografickom vývoji obce je rómska národnostná menšina. Podľa Atlasu rómskych komunít (2019) tvorí viac ako 20 % obyvateľstva.

Obec je súčasťou mikroregiónu Stredná Topľa a mesto Giraltovce tvorí jeho prirodzené ťažisko - je tam sústredené vyššie obč. vybavenie a pracovné príležitosti. V obci Marhaň je rozvinuté lesohospodárstvo, ako aj poľnohospodárstvo.

Priestory mimo prietahu cesty vykazujú veľmi kvalitné podmienky pre bývanie. Súčasný záujem o výstavbu je značný – 3 RD/ rok a v prípade disponibilných pozemkov i väčší.

Obec má vďaka vyššie uvedeným danostiam rozvojový potenciál.

2.3.1 Demografia

Analýza demografického potenciálu obce

Rozbor demografických charakteristík obyvateľstva obce Marhaň je spracovaný na základe pravidelných Sčítaní obyvateľstva, domov a bytov (SODB) zverejnených Štatistickým úradom SR. Podľa údajov SODB 2021 žilo v obci Marhaň 952 obyvateľov, pričom podľa SODB 2011 žilo v obci 966 obyvateľov. Index rastu populácie za posledné desaťročie bol na úrovni 98,5 %. V porovnaní s predchádzajúcou dekádom rokov došlo ku stagnácii populačného vývoja. V predchádzajúcom desaťročí - od SODB v roku 2001 do SODB v roku 2011 sa počet obyvateľov zvýšil z 904 obyvateľov na 966 obyvateľov. Hrubá miera prirodzeného prírastku obyvateľstva v roku 2020 v okrese Bardejov, kde obec Marhaň administratívne patrí bola 1,003 ‰ za rok, čo potvrdzuje regionálny trend stagnácie vývoja obyvateľstva. Veková štruktúra populácie obce sa mierne líši oproti priemeru celej SR i Prešovskému kraju – vyššie zastúpenie detskej zložky na úrovni 20 % je dôsledkom prítomnosti rómskej menšiny v obci. Priemerný vek obyvateľov obce je 38,15 roka.

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2001 – 2021

rok sčítania	2001	2011	2021
počet obyvateľov	904	966	952
prírastok obyvateľov		+62	-14
index rastu v %		106,86	98,55

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Veková štruktúra obyvateľstva obce Marhaň podľa SODB 2021

Rok	počet obyvateľov				index starnutia*	hrubá miera prirodzenéh o prírastku (okres Prešov)
	Spolu	vekové skupiny				
		predproduktívny vek 0-14	produktívny vek 15-64	poproduktívny vek 65 a viac		
2021 abs.	952	193	611	148	76,7 %	1,0 ‰ za rok
%	100,00	20,27	64,18	15,55		

*Index starnutia vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku (65+) pripadajúci na 100 osôb v predproduktívnom veku (0-14)

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

V obci Marhaň sa nachádza rómske osídlenie s odlišnými demografickými charakteristikami obyvateľstva ako má nerómske obyvateľstvo obce. Túto populáciu preto analyzujeme samostatne. Rozbor demografických charakteristík obyvateľstva priestorovo segregovanej časti obce Marhaň, ktorá je obývaná príslušníkmi marginalizovanej rómskej komunity (MRK) a je uvedená v Atlase rómskych komunít (2019) pod názvom Rómska osada je spracovaný na základe údajov z evidencie obyvateľstva vedenej pracovníkmi obecného úradu Marhaň (ďalej evidencia OcÚ). Vstupné

demografické údaje o aktuálnej vekovo-pohlavnej štruktúre obyvateľstva sú viazané na adresný bod - nie na etnicitu obyvateľov.

Podľa evidencie OcÚ k 31.12.2020 malo v časti obce Rómska osada nahlásený trvalý pobyt 214 obyvateľov, čo predstavuje 22 % z populácie celej obce (Atlas rómskych komunít uvádza o približne 30 obyvateľov viac), pričom k 31.12.2015 žilo v lokalite podľa evidencie OcÚ spolu 181 obyvateľov. Rómsku časť obce charakterizuje výrazne mladšia veková štruktúra populácie oproti priemeru zvyšku obce i priemeru Prešovského kraja i celej SR – zastúpenie detskej zložky na úrovni 41 %. Priemerný vek obyvateľov osídlenia je 22,0 roka.

Veková štruktúra obyvateľstva rómskeho osídlenia v obci Marhaň k 31.12.2020

Rok	počet obyvateľov				index starnutia	hrubá miera prirodzeného prírastku
	Spolu	vekové skupiny				
		predproduktívny vek 0-14	produktívny vek 15-64	poproduktívny vek 65 a viac		
2020 abs.	214	88	125	1	1,1%	20,9 ‰ za rok
%	100,00	41,12	58,41	0,47		

Zdroj: OcÚ Marhaň, vlastné výpočty

Návrh

Pri prognóze obyvateľov do roku 2040 sa vychádzalo z doterajšieho demografického vývoja v okrese Bardejov, celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii.

Vzhľadom na veľkosť populácie obce Marhaň sú predikcie spracované v jednom najpravdepodobnejšom, tzv. strednom variantne so zohľadnením predpokladu vysokého rastu rómskej populácie. Časový horizont predikcie v roku 2040 bol určený ÚPN-O.

Odhad vývoja počtu obyvateľov obce Marhaň do roku 2040 (bez migrácie)

rok	2025	2030	2040	Index rastu
počet obyvateľov	952	942	921	95 %

Zdroj: vlastné výpočty

Odhad vývoja počtu obyvateľov obce Marhaň do roku 2040 – variant s predpokladom zastavenia migrácie obyvateľov z obce

Rok	2025	2030	2040	Index rastu
počet obyvateľov	963	974	997	104 %

Zdroj: vlastné výpočty

Predikcia vývoja počtu obyvateľov rómskeho osídlenia v obci Marhaň do roku 2040

rok	2025	2030	2040	Index rastu
počet obyvateľov	238	269	337	142 %

Zdroj: vlastné výpočty

Odhad vývoja počtu obyvateľov obce Marhaň do roku 2040 – variant so zohľadnením predpokladu vysokého rastu rómskej populácie

rok	2025	2030	2040	Index rastu
počet obyvateľov	980	996	1 028	107 %

Zdroj: vlastné výpočty

Z dôvodu disponibilita ponukových plôch a zvýšeného záujmu o výstavbu obyvateľmi aj mimo obce – blízkosť mesta Giraltove ÚPN navrhuje celkový počet 1 028 obyvateľov.

2.3.2 Ekonomická aktivita a pracovné príležitosti

Vývoj počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov a ich podielu na celkovom počte obyvateľov má klesajúcu tendenciu. Ide o postupné prejavovanie sa starnutia obyvateľstva a posun početnejších

skupín do vyššieho veku. Podľa ÚPN PSK v okrese Bardejov bol v roku 2006 podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov 46,2 % z celkového počtu obyvateľov, čo je na úrovni priemeru Prešovského kraja.

Podľa SODB 2001 z celkového počtu 904 obyvateľov obce tvorilo 478 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje 52,88 % (okres Bardejov 48,20 %). Z toho ženy tvorili 55,65 %. Nezamestnaných ekonomicky aktívnych bolo 171 osôb a pracujúcich 281 obyvateľov obce.

Z hospodárskych odvetví najviac osôb pracovalo v priemyselnej výrobe (106) a stavebníctve (52), nasledoval veľkoobchode a maloobchode (38), ostatné verejné, sociálne a osobné služby (34). Za prácou mimo obec odchádzalo 167 pracujúcich. Najväčší podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádzajúcich do zamestnania bol v oblasti priemyselnej výroby a stavebníctva.

V k.ú. obce bolo poskytovaných cca 75 pracovných príležitostí, prevažne v terciálnej sfére.

Návrh

Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025“ (východisko pre ÚPN-O) môžeme očakávať pre navrhované obdobie územného plánu - rok 2040 nárast poproduktívnej zložky populácie. Podľa už spomenutej prognózy za okres Bardejov v roku 2010 bol index starnutia 62,29, v roku 2040 sa predpokladá jeho zvýšenie nad 100. Prognóza priemerného veku bola v roku 2010 v okrese Bardejov 36,72, pre rok 2040 sa predpokladá zvýšenie nad 40. Kým prirodzený prírastok v prognózovanom období v roku 2010 a 2025 má kladné hodnoty. Migračné saldo je záporné počas celého prognózovaného obdobia. S týmito ukazovateľmi súvisí aj vývoj ekonomicky aktívneho obyvateľstva - bude dochádzať k jeho postupnému znižovaniu.

Napriek tomu, že okres Bardejov bude patriť k okresom s najvyšším populačným potenciálom nevyhne sa problémom, najmä pokiaľ ide o vysoké zastúpenie rómskeho obyvateľstva. Nízka vzdelanostná úroveň a slabá profesijná štruktúra môže priniesť problémy na trhu práce a v konečnom dôsledku sa môže prejaviť vysokou nezamestnanosťou a nižšou životnou úrovňou.

ÚPN predpokladá nárast pracovných príležitostí v obci na celkový počet 90 miest a to prevažne v službách.

2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia

Záujmové územie tvoria obce mikroregiónu Stredná Topľa – Porúbka, Kučín a ďalšie obce v okrese Bardejov: Vyšný Kručov, Harhaj, Lascov a v okrese Stropkov obce Štefurov a Kalnište. Je zobrazené v M1:50 000 a 10 000.

Územie obce nachádza v okrese Bardejov. Tzv. bardejovské ťažisko - Bardejov a jeho spádové územie, ako ťažisko osídlenia nadregionálneho až celoštátneho významu je ekonomickým a turistickým centrom regiónu s väzbou Košice – Prešov - pohraničné a cezhraničné regióny. Od mesta Bardejov je vzdialená 27 km a od Giraltoviec 9 km. Prirodzene gravituje do mesta Giraltovce, kde je vyššie obč. vybavenie a pracovné príležitosti a tvorí jeho prirodzené ťažisko.

Katastrálne územie má rozlohu 1 039 ha. Východná a severná časť k.ú. je zalesnená.

Z hľadiska geomorfologického členenia katastrálneho územia, obce patrí do oblasti Nízke Beskydy, celku Ondavská vrchovina a časti Kurimská brázda.

Rieka Topľa je vodohospodársky významným vodným tokom.

Horný tok Tople - SKUEV 0936 je od 2017 súčasťou Európskej sústavy chránených území Natura 2000, ktorý je podľa ÚPN PSK i hydrickým nadregionálnym biokoridorom. V k.ú sú i plochy s výskytom prírodných biotopov európskeho významu, ktoré eviduje ŠOP SR.

Podľa Regionalizácie cestovného ruchu v Slovenskej republike (MH SR, 2005) je obec súčasťou Šarišského regiónu cestovného ruchu a podľa ÚPN-PSK súčasťou rekreačného krajinného celku č.XII Busov. Obec je prirodzeným nástupným bodom do Ondavskej vrchoviny. Okolité lesy sú aj poľovníckym revírom. Obec disponuje hodnotným kultúrno-historickým hohatstvom preto ÚPN navrhuje posilnenie spojnice Tople, športového areálu, priestorov rybníka (určené pre rekreáciu) a prepojením s kostolom a hrobkou nad obcou a krajinou.

Skupinovú cestnú dedina je rozvinutá pozdĺž cesty, kde je sústredené aj obč. vybavenie. Ťažisko je pri obecnom dome kolmo ku kostolu a pri Topli - športový areál. ÚPN navrhuje ich posilnenie ďalším OV a CR. Na južnom a severnom okraji navrhuje kompaktné plochy bývania, pri Topli a rybníku športovo oddychové zóny.

Lesy spadajú do LHC Giraltovce a Okružle. Väčšina z nich je zaradená do kategórie lesov hospodárskych. Lesy sú v správe urbárskej spoločnosti - Združenia vlastníkov lesov a podniku Lesy SR, š.p. Stav navrhuje zachovať.

Poľnohospodársku pôdu obhospodaruje PD ORAGRO-V, s.r.o. Marhaň. Jeho poľnohospodárska produkcia je zameraná tak na rastlinnú výrobu, ako aj chov hovädzieho dobytku a kuriat. Dvoru dominuje nepoľnohospod. výroba. ÚPN navrhuje zachovanie stavu.

Zberný dvor a kompostovisko navrhuje v rámci dvora.

Priemyselná výroba je v obci zastúpená stavebnými prevádzkami, spracovaním dreva, pílou a zámočníctvom. ÚPN navrhuje vo dvoroch ponechanie nepoľnohospod. výroby s prechodom na priemyselnú – potravinársku výrobu.

Obec je zásobovaná elektrickou energiou 22 kV odbočkami z primárneho VN vedenia č. 29 Bardejov – Gíraltovce. Na uvedenú linku je pripojených 6 ks transformovní, ako aj obce v smere Vyšný Kručov. ÚPN navrhuje ich zachovanie.

Obec je súčasťou Regionálneho technického centra – východ Slovak Telecomu v primárnej oblasti 054 Bardejov. Celé územie je pokryté signálom mobilných operátorov Orange a T- mobile.

Obec je plynofikovaná z vlastnej regulačnej stanice plynu RS 1200 (pri bývalom mlyne) a to STL plynovodom, na ktorý sú napojené obce v smere Vyšný Kručov. VTL plynovod je vedený západne od obce a privedený do RS. Systém navrhuje ÚPN na zachovanie.

Obec nemá vybudovaný verejný vodovod. Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou je individuálne z vlastných alebo skupinových zdrojov vody (studne). Areál ZŠ a PD má vlastný systém (jímka, studňa s oplatenými OP I°, ČS a VDJ). Osada má vlastný systém - zdroj (studňa), ČS i rozvod.

Pri ceste III.tr. je podľa ÚPN-PSK plánovaný hlavný skupinový privádzač pitnej vody Gíraltovce – Bardejov s VDJ s kótou 250 m n.m. ÚPN-O navrhuje predmetný skupinový vodovod implementovať. Trasu privádzača navrhuje súbežne s VTL plynovodom.

Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu, ani ČOV. Odpadové vody z domácností – splašky, sú odvedené do prídomových žump, kde vyhnívajú a po čase sa vyvážajú na polia. Podobne sú vybavené aj verejné budovy. ZŠ a BD sú napojené na septik so zaústením do Lužianskeho potoka.

ÚPN navrhuje skupinovú kanalizáciu splaškových vôd a spoločnú ČOV s obcou Lascov.

Rieka Topľa je vodohospodársky významným vodným tokom, nemá však dostatočnú kapacitu koryta na prevedenie Q_{100} ročnej veľkej vody. Podľa „Mapy povodňového ohrozenia a povodňového rizika vodných tokov Slovenska“ bola prenesená záplavová čiara, po ktorú je ohrozená západná časť k.ú. a časť zastavaného územia obce. Ochrana pred povodňovým rizikom Tople je navrhovaná telesom preložky cesty III/3533 a umiestnením budov nad hladinu Q_{100} .

Na západnom okraji obce je vybudovaná sústava troch rybníkov napájaných z Lužianskeho potoka ktoré navrhuje ÚPN zachovať a zapojiť do rekreačných funkcií obce.

Pod obcou sú veľkoplošné odvodnenia, ktoré ÚPN navrhuje zachovať a zrekonštruovať.

Komunikačne je obec napojená na širšie územné jednotky osídlenia, výroby a CR prostredníctvom cesty III/3533, III/3509 a III/3502 ďalej lesnými a poľnými účelovými cestami a turistickými trasami. ÚPN PSK navrhuje preložku cesty III/3533 ponad obec. ÚPN tento zámer modifikuje inou trasou - max. zachovaním pôvodnej cesty a umožňujúcou plnohodnotný obchvat obce. Pozdĺž cesty navrhuje ÚPD samostatnú cestičku pre peší a cyklist. pohyb. Turistickú a cykloturistickú komunikáciu navrhuje pozdĺž Tople v smere Bardejov - Gíraltovce a turistický okruh nad obcou v trase jestvujúcej účelovej cesty.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Základná koncepcia rozvoja obce a jej k.ú. vychádza z územno-technických, krajinnokoekologických a ekonomických podmienok, demografických ambícií a stratégie ich zhodnotenia v prospech obce a celého k.ú. do roku 2040. Rešpektuje princípy ochrany prírody a tvorby krajiny.

Pre optimálny rozvoj obce a jej k.ú. ÚPD navrhuje:

- rozšírenie obytných plôch prevažne na okrajoch obce,
- dokompletizovanie centra obce a rozšírenie plôch CR a turizmu,
- transformovať využitie hospod. dvora PD na nepoľnohospod. funkcie,
- posilnenie významu obce ako agroturist. sídla - súčasť širšej aglomerácie turizmu a úlohy východiskovej obce na potenciálne turistické a cyklotuistické trasy,
- zachovanie systému ekologickej stability a uchovanie a obnovu pamiatok a pamätihodnosti obce.

Pre rozvoj obce navrhuje ÚPD využívať prevažne jej zastavané územie. Yhládová plocha

2.6 Návrh funkčného využitia územia obce

Bývanie - pre výstavbu rodinných domov navrhuje ÚPN využívať plochy prevažne v zastavanom území a to veľkých záhrad a nevyužívané plochy vhodne napojiteľné na sieť TI a jestvujúci dopravný

systém obce. Celkovo ÚPN navrhuje plochy pre 100 b.j. z toho 38 b.j. v piatich BD, 43 v skupinách RD a zvyšok 19 RD v rozptyle. Pre Ďalší rozvoj navrhuje ÚPD výhľadové plochy pre RD a BD.

Sústredené obytné skupiny RD sú navrhované v severnej a v južnej časti obce. Skupinu BD navrhuje ÚPD v južnej časti obce a to: na ploche prestavby administratívnej budovy PD (8 b.j.), na novej ploche (3 BD s 24 b.j.) a na ploche za býv. ZŠ (6 b.j.). Zvyšok b.j. navrhuje ÚPD v rozptyle na plochách RD.

Návrh bytových jednotiek v obytných skupinách do r. 2040

Označenie obytnej skupiny	1	2	3	4	5	6	7
počet bytových jednotiek v RD / BD	8/0	14/0	11/0	12/0	5/0	0/24	0/14

Občianske vybavenie – ÚPD ho navrhuje na zachovanie v pôvodnej štruktúre. Prírastok nových bytov a obyvateľov si vyžiada však jeho intenzifikáciu. Okrem jestv. plôch je ďalší nárast navrhovaný v centre – na nových plochách a využitím jestv. RD formou zmiešaných plôch bývania v RD a OV. Plochu bývalej ZŠ navrhuje ÚPD pre dom sociálnej starostlivosti s kapacitou 50 miest.

ÚPN navrhuje revitalizáciu futbalového ihriska a rozšírenie plôch športu a oddychu kolo rybníkov a pozdĺž Tople z dôvodu budovania rekreačného prepojenia miest Bardejova a Giraltovce a priečnej osi v obci: Topľa – rybníky – hrobka – krajina nad obcou. Navrhuje kyslíkovú dráhu, kinolog. cvičiská a nevyhnutné parkovacie plochy. Navrhuje obnovu bývalého kaštieľa nad obcou ako spomienkovej a vyhlídkovej plochy.

Rekreácia a CR - časť domového fondu navrhuje ÚPD bez presnej špecifikácie ponechať na využitie pre rekreačné účely – ubytovanie na súkromí a ICHR. Za tým účelom navrhuje uchovanie pôvodných ucelených skupín domov, stodôl a sýpok a rozšírenie turistického vybavenia a infraštruktúry. Časť neobývaných RD je možné využívať pre individuálnu chalupnícku rekreáciu. Plochu bývalej koniarne, mlyna a sýpky navrhuje ÚPD pre CR a turizmus – penzión a ubytovne.

Poľnohospodárska a priemyselná výroba – je navrhovaná na rozšírenie JV od „kurína“ pre plochy hospod. dvorov poľnohospodárskej výroby a fariem a na jestv. plochách navrhuje plochy ľahkej priemyselnej výroby, výrobných služieb a skladov.

Ostatné – ÚPN PSK navrhuje preložku cesty III/3533 ponad obec. ÚPN-O tento zámer modifikuje inou trasou - max. zachovaním jestv. cesty a umožňujúcou plnohodnotný obchvat obce. Zásah do plochy futbalového ihriska bude vyvolanou investíciou PSK. Pozdĺž cesty navrhuje samostatnú cestičku pre peší a cyklist. pohyb. Turistickú a cykloturistickú komunikáciu navrhuje aj pozdĺž Tople v smere Bardejov - Giraltovce a turistický okruh nad obcou v trase jestv. účelových ciest.

Za kaštieľom navrhuje obecný park.

Väčšinu jestv. obslužných komunikácií navrhuje prestavať a rozšíriť. Pozdĺž nich navrhuje jednostranný združený chodník. Novú sieť miestnych komunikácií navrhuje v nových obytných skupinách.

Cintorín navrhuje na rozšírenie spolu s rozšírením parkoviska.

Východne od dvora navrhuje zberný dvor a kompostovisko.

VDJ skupinového vodovodu navrhuje nad obcou a plochu pre spoločnú ČOV v obci Lascov v súlade s plánovanou skupinovú kanalizáciou.

A. Zásady urbanistickej kompozície

Návrh hmotovo – priestorovej štruktúry vychádza zo snahy o čo najcitlivejšie zakomponovanie nových funkcií do dlhoročne sa vyvíjajúcej zástavby obce, ako aj krajinného prostredia na novej kvalitatívnej úrovni. Osobitne dôležitými sú priestory historického centra a skupiny pôvodných domov, sypancov a stodôl, ako odkaz ľudovej architektúry.

ÚPN navrhuje:

- Rešpektovať založenú urbanistickú štruktúru obce a jej základnú dopravnú kostru,
- Zachovať historický pôdorys a historicky cenné budovy a objekty,
- Zástavbu mimo súčasne zastavané územie obce riešiť s priestorovými a funkčnými väzbami na súčasnú urbanistickú štruktúru sídla,
- Dotvoriť kompozíciu zástavby obce, riešiť funkčné a priestorové závady,
- Zachovať významné pohľadové smery a plochy s dominantnou úlohou v obci,
- Pri vytváraní nových dominant zachovať charakteristické diaľkové pohľady v najexponovanejších smeroch tak, aby sa rešpektovala charakteristická panoráma obce,

- Zachovať plošný rozsah existujúcej verejnej zelene,
- Dotvoriť väzby na krajinu dobudovaním a obnovou existujúcej stromovej a krovitej zelene,
- Výška prestavby v centre nesmie prekročiť 1 nadzemné podlažie a podkrovie a musí sa prispôbiť historickému charakteru parciel,
- Centrum obce vymedziť od cintorína, okrajom areálu bývalej ZŠ, kostola, nákupného strediska, ochranného pásma NKP - kaštieľ, kostol a hrobka, MŠ a Obecný dom a zahŕňa všetky pozemky polyfunkčných domov a verejnú zeleň (viď.v.č.3),
- Princípy citlivosti ku krajinnej štruktúre – merítko, materiál a tvarovanie objektov uplatniť v nových obytných skupinách, športovom areáli a okolo rybníka,
- Za účelom skvalitnenia obytných a rekreačných podmienok doplniť riešené územie o prvky drobnej architektúry (zástavky autobusov, lavičky, verejné osvetlenie, informačné tabule, vyhlídkové miesta, odpadkové koše a pod.).

Za účelom skvalitnenia obytných podmienok a CR navrhuje ÚPD doplniť riešené územie o moderné prvky drobnej architektúry (prístrešky zástavky autobusov, lavičky, verejné osvetlenie, odpadové koše, info tabule, studničky, a pod.).

B. Ochrana pamiatok

V ÚZPF SR, register nehnuteľných kultúrnych pamiatok sú zapísané tieto nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:

- *Kaštieľ a park*; č. ÚZPF SR – 222 a 222/1; KNC – 98; má vymedzené ochranné pásmo, ktoré bolo vyhlásené rozhodnutím Pamiatkového úradu Slovenskej republiky v Bratislave č. PÚ – 04/262-2/1415/HAB zo dňa 19. 2. 2004; Ochranné pásmo NKP bolo vyhlásené z dôvodu jedinečnosti objektu a za účelom zachovania dominantnosti kaštieľa a jeho okolia v súvislosti s jeho urbanisticko-krajinárskym zázemím. Kaštieľ je dokladom architektonického a stavebného vývoja v tomto regióne, je zároveň typickým príkladom vidieckeho šľachtického sídla s parkom a hospodársko-technickým zázemím; Ochranné pásmo zahŕňa nasledujúce parcely: 77/1, 77/2, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95/1, 95/2, 95/3, 96/1, 96/2, 99, 100, 101, 102, 103, 104/1, 104/2, 104/3, 105/1, 105/2, 105/3, 108/1, 108/2; V OP je potrebné:
 - o funkčné využitie nezastavaných plôch navýšiť pre plochy zelene, príp. plochy verejnej zelene z dôvodu, že sa nachádzajú na plochách pôvodného kaštieľského parku,
 - o v prípade výstavby uprednostniť plochy zmiešaných funkcií bývania v rodinných domoch a občianskeho vybavenia s podlažnosťou max. 1.NP + podkrovie,
- *Krypta rod. Dessewffy*; č. ÚZPF SR – 4147, KNC – 499/2,
- *Mohylník*, č. ÚZPF 1846/1 (v k.ú. Marhaň a k.ú. Kučín).

Objekt bývalej Koniarne, nachádzajúci sa v OP NKP – Kaštieľ je vytypovaný na vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku a na zápis do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu.

Akákoľvek stavebná činnosť na pozemkoch týchto NKP je možná v zmysle § 32 a § 27 pamiatkového zákona len na základe rozhodnutia Krajského pamiatkového radu Prešov. V súlade s ust. § 27 ods. 2 pamiatkového zákona v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu 10 m od NKP - 10 m sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak je nehnuteľnou NKP stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou NKP aj pozemok.

Krajský pamiatkový úrad Prešov na základe dosiaľ evidovaných archeologických lokalít určil územia s predpokladanými archeologickými nálezmi:

1. Neznáma lokalita v údolí potoka Čelesin – bronzový depot zo zbierky grófa P. Dessewffyho z doby bronzovej až halštatskej.
2. Les Marhanka – medzi kótami 307–314 – reťazec 13 mohylových násypov – pohrebisko Kultúry východoslovenských mohýl z neskorej doby kamennej – eneolitu; – medzi kótami 314–425 – ďalšia skupina 32 tak isto datovaných mohylových násypov.
3. Severo-severovýchodne od obce, medzi kótami 314 a 425 – na hrebeni vrchu boli zistené mohylové násypy Kultúry východoslovenských mohýl z neskorej doby kamennej – eneolitu.
4. Poloha Čapľanky, severne od obce – sídliskové nález z neskorého stredoveku (14. –15. stor.).
5. Poloha Lysá hor, kóta 331,2 – nálezisko štiepanej kamennej industrie z praveku.
6. Poloha Les Krupšica – nálezisko viac ako 40 mohylových násypov Kultúry východoslovenských mohýl z neskorej doby kamennej – eneolitu.

7. Poloha Osičná – kóta 420,0 – v okolí kopca i na jeho vrchole zistených spolu 10 mohylových násypov z neskorej doby kamennej – eneolitu (Kultúry východoslovenských mohýl).
8. Poloha Krivá, kóta 255,0 – 250 m severovýchodne od kopca je evidované nálezisko zo staršej až neskorej doby kamennej.
9. Historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku,
10. Severne od intravilánu obce, medzi ľavým brehom Tople a Lužianskym potokom,

Archeologické lokality č. 2, 3, 5, 6, 7 sú súčasťou NKP – Mohylník (ÚZPF 1846/1).

Za účelom zachovania archeolog. odkazu stavebník/investor v každej etape stavby vyžadujúcej si zemné práce si od príslušného Krajského pamiatkového úradu už v stupni územného konania vyžiada (v zmysle zákona 50/1976 Zb. o územnom plánovaní) stanovisko k plánovanej stavebnej akcii vo vzťahu k možnosti narušenia archeologických nálezísk.

V obci sa nachádzajú aj ďalšie objekty s architektonickými, historickými a kultúrnymi hodnotami, ktoré nie sú evidované v ÚZPF SR. Do evidencie pamätihodností ÚPN navrhuje zaradiť hnutel'né a nehnuteľné objekty, kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, katastrálne a zemepisné názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce. K pamätihodnostiam navrhujeme zaradiť oba kostoly, Božie muky, kríže, mlynský náhon, bývalý mlyn, sýpka a koniareň, park za kaštieľom, obnovu kaštiela nad kostolom, bývalá ZŠ, obnova zaniknutého kaštiela Hohenlohe.

Všetky uvedené objekty či miesta sú v plnom rozsahu integrované do rozvoja obce, t.j. ÚPD ich ponecháva a rozvíja.

Dodržať nasledovné:

- V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky; Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

- Pred začatím úpravy nehnuteľnosti, ktorá nie je NKP, ale sa nachádza v ochrannom pásme, je vlastník nehnuteľnosti povinný vyžiadať si záväzné stanovisko KPÚ Prešov, ktorý v záväznom stanovisku určí, či je požadovaný zámer z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom prípustný a určí podmienky vykonania úprav nehnuteľnosti (najmä zásady objemového členenia, výškového usporiadania, architektonického riešenia exteriéru).

- Obec v zmysle § 14 pamiatkového zákona môže rozhodnúť o utvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce; Do evidencie pamätihodností možno zaradiť okrem hnutel'ných vecí a nehnuteľných vecí (kostoly, kaplnky, staré školy, mlyny, technické pamiatky, studne a pod.) aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce;

K pamätihodnostiam je možné zaradiť aj staré stromy v katastri, božie muky, kríže a iné objekty; Rovnako do pamätihodností obce je možné zaradiť výtvarné diela vo verejnom priestore pochádzajúce z obdobia socializmu - samostatne stojace plastiky alebo plastiky, reliéfy a mozaiky umiestnené na fasádach, ktoré tvorili estetické dominanty obytných, školských, úradných, priemyselných a iných verejných budov; Umelecké diela sú dokladom dejín umenia a výtvarného prejavu daného časového obdobia a neoddeliteľnou súčasťou dejín obce a poväčšine pochádzajú od významných slovenských a českých autorov.

Krátka história obce

Osídlenie v priestore obce je datované koncom neolitu a začiatkom doby bronzovej – skupina východoslovenských mohýl (hromadný nález bronzov z mladšej doby bronzovej).

Vyvinula sa na mieste staršej obce. Prvá písomná zmienka o nej pochádza z roku 1277 ako Margan, neskôr ako Margonya (1286), Marhaňa (1808), Marhaň (1927). Dlhé roky patrilo marhaňské panstvo rodu Dessewffy. Obec patrila skupine zemanov - od roku 1299 drienovským Abovcem, od polovice 15. do konca 16. stor. postupne panstvo patrilo šľachticom zo Sečoviec, Šemše, Vernerovcom, Báthoryovcom, Šošovcom a Bornemisovcom, v 18. -20. storočí Dessewffyovcov.

Panstvu Marhaň patrili obce Brezov a Lascov. Pavel Dessewffy dal postaviť v lese dvojpodlažný kaštieľ s kanalizáciou. Nepodarilo sa ho však dokončiť. Najznámejším z rodu bol Aristid – honvédske generál, ktorého telesné pozostatky boli dovezené do tunajšej hrobky.

V roku 1427 mala obec 27 port, v roku 1787 mala 48 domov a 456 obyvateľov, v roku 1828

mala 66 domov a 495 obyvateľov.

Ako početní želiari sa zaoberali poľnohospodárstvom, chovom dobytky, boli známi šindliari, pokrývači a košíkari. V polovici 19. storočia tu bolo veľké vystahovalectvo. Za I. ČSR pracovala väčšina obyvateľstva na miestnom veľkostatku a na pile. Do roku 1945 tu bol liehovar, prvá stanica PHM v okrese, do roku 1952 mlyn, v ktorom sa pripravovali krmivá pre okolité JRD. JRD bolo založené v roku 1965 a zlúčené s JRD Lascov a Vyšný Kručov. Časť obyvateľov pracovalo v priemyselných podnikoch v Bardejove, Giraltovciach a Košiciach.

Erb obce odzrkadľuje jej poľnohospodársky charakter a tradíciu v chove rýb v miestnych rybníkoch.

Do roku 1918 obec administratívne patrila do Šarišskej stolice, po roku 1960 do okresu Bardejov a Východoslovenského kraja. V súčasnosti je obec časťou okresu Bardejov a kraja Prešovského.

Vývoj počtu obyvateľstva:

Rok	Počet obyvateľov
1787	456
1828	495
1970	720
1980	792
1991	874
2001	904
2009	978
2020 / 2021	963 / 952

2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, návrh výroby a rekreácie

2.7.1 Bytový fond

Domový a bytový fond sa podrobne sleduje počas sčítania obyvateľstva, domov a bytov 2001 / 2011 / 2021. V roku 2001 bolo v obci spolu 194 / 212 domov, z čoho trvale obývaných bolo 179, t.j. 92,27 % / 193 b.j. Z toho 175 rodinných domov, 3 bytové domy a 1 bývanie v inej budove.

Počet bytov dosiahol v roku 2021 hodnotu 253, z toho 199 v rodinných domoch a 20 bytov v bytových domoch. (Pozn.: Údaje o neobývaných domoch neboli ku dňu spracovania zverejnené.)

V 2020 bolo OcÚ evidovaných 249 b.j. z toho neobývaných 9 b.j.

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 – 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet trvale obývaných bytov	155	164	179	196
Prírastok bytov	+ 9		+ 15	+ 17
Počet bytov/1 000 obyv.	215,28	207,07	204,81	216,81
Okres Bardejov	207,75	236,32	255,15	250,47
Prešovský kraj	218,08	245,94	267,45	263,71
SR			370,0	353,50

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Doterajší vývoj bytov v obci zaznamenal najväčší prírastok po roku 1980 (+ 15) a po roku 1991 (+17). Počet trvale obývaných bytov na 1000 obyvateľov ako aj počet obyvateľov na jeden byt (obložnosť) v rokoch 1970 až 2001 boli nepriaznivo pod úrovňou okresného aj krajského priemeru.

Vývoj obložnosti v rokoch 1970 - 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Obložnosť obec (obyv./ byt)	4,65	4,83	4,88	4,61
Okres Bardejov	4,81	4,23	3,92	3,99
Prešovský kraj	4,59	4,07	3,74	3,79
SR				2,83

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Priemerný vek rodinných domov bol 34 rokov, bytových domov 31 rokov. Postavené sú prevažne z materiálov kameň a tehla. Priemerný počet osôb na jeden byt bol v roku 2001 na úrovni 4,61, priemerný počet m² obyt. plochy na 1 osobu dosiahol hodnotu 17,4 m². Priemerný počet obyt. miestností na byt je 4,31.

Trvale obývané byty podľa obdobia výstavby

Obec	1899 a nezistené	1900- 1919	1920- 1945	1946- 1970	1971- 1980	1981- 1990	1991- 2001	spolu
Marhaň	9	1	9	89	47	30	11	196
%	4,59	0,51	4,59	45,41	23,98	15,31	5,61	100,00

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Z uvedeného prehľadu o dobe výstavby možno konštatovať, že po roku 1946 do roku 1980 bol najväčší nárast bytovej výstavby až 136 rodinných domov (69,39 %). Po roku 1991 dochádza postupne k znižovaniu bytovej výstavby.

Návrh

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci ÚPN navrhuje obnovu jestvujúceho bytového fondu, zvýšenie jeho kvality a modernizácie. Rozvoj bývania navrhuje tak, aby v roku 2040 pri predpokl. zvýšení počtu obyv. na 1 028 bol dosiahnutý ukazovateľ počtu obyvateľov na jeden byt 2,91. ÚPD navrhuje rekonštrukciu jestvujúceho bytového fondu a celkový nárast počtu na 353 bytových jednotiek.

Celkovo ÚPN navrhuje plochy pre 100 b.j. z toho 38 b.j. v piatich BD, 43 v skupinách RD a zvyšok 19 RD v rozptyle. Sústredené obytné skupiny RD sú navrhované v severnej a v južnej časti obce. Skupinu BD navrhuje ÚPD v južnej časti obce a to: na ploche prestavby administratívnej budovy PD (8 b.j.), na novej ploche (3 BD s 24 b.j.) a na ploche za býv. ZŠ (6 b.j.). Zvyšok b.j. navrhuje ÚPD v rozptyle na plochách RD (viď tabuľka na str. 18 a v.č. 3).

2.7.2 Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie

Do skupiny sociálnej infraštruktúry patria zariadenia školstva, a výchovy, zdravotníctva, kultúry a osvetu, telovýchovy a športu. Občiansku vybavenosť členíme do dvoch kategórií – komerčná infraštruktúra (maloobchodná sieť, ubytovanie a stravovanie, služby nevýrobné, služby výrobné a opravárenské) a ostatná infraštruktúra (administratíva a verejná správa a iné).

Štruktúra a kapacity sociálneho i občianskeho vybavenia zodpovedajú v súčasnosti potrebe obyvateľov.

V rámci občianskeho vybavenia sa navrhuje rozvoj jednotlivých zariadení podľa výhľadových potrieb obyvateľov a návštevníkov obce nasledovne:

školsťvo a výchova

V obci je samostatný objekt *dvojtriednej materskej školy* s celodennou prevádzkou, ktorú navštevuje 31 detí a má 3 pedagogických a 2 nepedagogických pracovníkov. MŠ má vlastnú kuchyňu a výdajňu stravy. Kapacita predškolského zariadenia je postačujúca. Do predškolského zariadenia dochádzajú aj deti z obce Vyšný Kručov. Objekt je po čiastočnej rekonštrukcii vo vyhovujúcom stave.

Základná škola sídlila v dvoch komplexoch, vzdialených od seba asi 1 km. V staršom komplexe boli ročníky 1.- 4. a v novšom komplexe sú ročníky 5.-9. V súčasnosti je nová Základná škola pre I. a II. stupeň s 1. – 9.ročníkmi, ktorú navštevuje 420 detí z obce ako aj z 11 okolitých spádových obcí. Zamestnáva 25 pedagogických pracovn. Škola má odborné učebne fyziky a chémie, práce s počítačom, prírodopisu, dielňu na kov na drevo a telocvičňu. V minulosti bola škola známa keramickou tvorbou (keramika rod. Tomečkovcov). Od roku 1989 je škola známa počítačovou činnosťou. Má vlastnú kuchyňu so školskou jedálňou, ktorá má 3 zamestnancov. Objekt spolu s telocvičňou je po komplexnej rekonštrukcii. Stav navrhuje ÚPN zachovať.

Najbližšie stredné školstvo je v Bardejove a Giraltovciach, kde sú aj ZUŠ.

zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci nie je žiadne zdravotnícke zariadenie. Za týmito službami musia dochádzať obyvatelia do obce Kurima, kde je poskytovaná všeobecná zdravotná starostlivosť pre dospelých a deti (praktický lekár, pediater, stomatológ). Najbližšia nemocnica, pohotovostná služba a rýchla zdravotnícka pomoc je v okresnom meste Bardejov. Občanom chýba lekáreň, za touto službou musia cestovať do obce Kurima a do väčších miest. Najbližšia nemocnica, pohotovostná služba a rýchla zdravotnícka pomoc je v okresnom meste Bardejov. V obci sa nenachádza žiadne zariadenie sociálnych služieb a služieb pre dôchodcov. Najbližšie je v Bardejove.

Bývalú ZŠ navrhuje ÚPN využiť pre dom sociálnej starostlivosti s kapacitou 50 miest.
kultúra, osвета a cirkev

V samostatnom objekte Obecného domu je obecný úrad spolu s kultúrnou sálou s kapacitou 200 stoličiek. Súčasťou je vybavená kuchyňa. Obecná knižnica eviduje cca 2 000 knižných jednotiek. V obci sú zastúpené aj organizácie Únie žien Slovenska, Matice Slovenskej a OZ Občan a miestna správa, ktoré zastrešujú aktivity v zmysle svojich celoslovenských stanov. Funguje tu aj dobrovoľný hasičský zbor.

Rímskokatolícky kostol sv. Michala bol postavený v r. 1921. Z priestorových dôvodov však začali v r. 1991 so stavbou nového, v ktorom bola konsekrácia vykonaná v roku 1996.

V tom istom roku sa ukončili i rekonštrukčné práce na evanjelickom kostole klasicistickom z rokov 1811 - 1821, ktorý bol prestavaný zo starej modlitebne. K svetským pamiatkam obce patrí zrenovovaný klasicistický kaštieľ z 1. tretiny 19. storočia a kaplnka neoklasicistická z roku 1890.

Dom smútku s kapacitou 50 stoličiek je v objekte bývalého rímskokatolíckeho kostola. Nad obcou je zriadený cintorín. Jeho veľkosť vyhovuje.

Najbližší kostol pre gréckokatolícku cirkev je v Šašovej, Kožanoch a Ortuťovej. Farský úrad je v Ortuťovej.

Systém navrhuje ÚPN zachovať.

telovýchova a šport

V obci sa nachádza športový areál, ktorý pozostáva z futbalového ihriska so šatňami a hygienickým zázemím. Je vo vyhovujúcom stave. Vedľa neho je viacúčelové ihrisko. Stred obce krášlia tri rybníky, ktoré patria Slovenskému rybárskemu zväzu a slúžia nielen na rekreačné účely, ale aj k chov rýb.

ÚPN navrhuje systém zachovať.

komerčná infraštruktúra

maloobchod

V obci sa nachádzajú tieto maloobchodné prevádzky:

- potraviny, v staršom RD,
- CBA potraviny v objekte bývalej Jednoty,
- 2 x textil v RD a v objekte OcÚ,
- 2 x pohostinstvo, v budove kaštieľa a v budove Jednoty.

Doplnenie navrhuje ÚPN využitím jestv. RD formou polyfunkcie.

ubytovanie a stravovanie

V obci sa nenachádzajú ubytovacie ani stravovacie zariadenia.

ÚPN navrhuje využitie býv. koniarne a sýpky pre ubytovacie zariadenia.

služby nevýrobné

Nevýrobné služby poskytuje jedno kaderníctvo, v RD.

Doplnenie navrhuje ÚPN využitím hospod. dvora. RD formou polyfunkcie.

služby výrobné a opravárenské

V obci je evidovaná prevádzka opravy áut a PD ORAGRO – V, s.r.o. Marhaň s počtom 29 zamestnancov.

ÚPN navrhuje využitie hospod. dvora pre tento druh činností.

ostatná infraštruktúra - administratíva, verejná správa

V obci sa nachádza Obecný dom, v ktorom sídli obecný úrad. Zamestnáva 3 pracovníkov, 1 koordinátorku pre rómske menšiny. Bankové a poštové služby pošta poskytuje s 3 pracovníkmi. Na území obce sa nachádza cintorín s domom smútku s kapacitou 50 stoličiek. Pri kostole je evanjelický farský úrad. Požiarna zbrojnica pri obecnom úrade je v dobrom stavebno-technickom stave. DHZ má 17 členov.

Sídlo rím.kat. farského úradu je v obci Kurima, sídlo farského úradu evanjelickej cirkvi augsburského vyznania je v Hankovciach a gréckokatolíckej cirkvi je v Ortuťovej.

ÚPN navrhuje systém zachovať.

Návrh

Zvýšenie kvality a štruktúry OV navrhuje ÚPN na nových plochách OV a plochách zmiešaných funkcií bývania v RD a OV v centre obce a v blízkosti autobusových zastávok.

Na pozemkoch rodinných domov a BD je obmedzený rozvoj malých obchodov a služieb, len ako doplnková funkcia.

Športový areál navrhuje ÚPD na plošnú úpravu pred realizáciou obchvatu cesty III/3533 a bývalú ZŠ navrhuje na dom soc. starostlivosti.

2.7.3 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít

A. Poľnohospodárska výroba

Poľnohospodárstvo prešlo v posledných rokoch náročným a zložitým procesom transformácie a privatizácie, ktorého cieľom bolo predovšetkým vyrovnanie majetkovoprávných vzťahov a postupný prechod na trhovú ekonomiku. V obci podniká poľnohospodársky subjekt PD ORAGRO – V, s.r.o. Marhaň. Poľnohospodárska produkcia tohto subjektu je zameraná na rastlinnú výrobu, kde prevažuje produkcia obilnín (pšenica, jačmeň, ovos) a krmovín (ďatelina, kukurica, jarné strukovinovo-obilninové miešanky), ako aj chov hovädzieho dobytku (výroba mlieka) a kuriat (OcÚ Marhaň, 2010).

Podľa Štatistického úradu SR sa k roku 2009 v k.ú. obce nachádzajú poľnohospodárske pôdy (PP) o rozlohe 507 ha, z toho orná pôda tvorí 261 ha, záhrady 20 ha a trvalé trávne porasty 227 ha. V k.ú. obce sa nenachádzajú žiadne vinice, chmeľnice a ovocné sady. Podiel PP z celkovej rozlohy k.ú. obce je 49 %.

Z pôdných typov sa v k. ú. obce nachádzajú kambizeme modálne a kultizemné nasýtené zo zvetralín pieskovo-šiltovcovitých hornín, pseudogleje nasýtené z polygenetických hĺn, kambizeme pseudoglejové kyslé zo zvetralín rôznych typov hornín a fluvizeme kultizemné z nekarbonátových aluviálnych sedimentov. Pôdy sú piesčito-hlinité až hlinité neskeletnaté až slabo kamenité (obsah skeletu do hĺbky 0,6 m je 0 – 20 %). Obsah humusu v hĺbke do 25 cm je stredný (1,8 – 2,3 %) až vysoký (> 2,3 %). Pôdna reakcia prechádza od slabo kyslej vo východnej časti k. ú. obce až po stredne kyslú v západnej časti k. ú. obce. Priepustnosť a retenčná schopnosť je stredná. Pôdy k. ú. obce sú prevažne stredne náchylné na acidifikáciu, pričom v severnej južnej časti k. ú. obce sú náchylné na acidifikáciu. Odolnosť pôd proti kompácii je slabá až stredná (v severovýchodnej časti k. ú. obce). Index poľnohospodárskeho potenciálu je nízky, pohybuje v rozmedzí 21 – 30 (Atlas krajiny SR, 2002).

Podľa skupín BPEJ (bonitovaná pôdno-ekologická jednotka - klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti) sa v k. ú. obce nachádzajú pôdy strednej (pôdy zaradené do 5. až 7. kvalitatívnej skupiny BPEJ) a nižšej kvality (pôdy zaradené do 8. až 9. kvalitatívnej skupiny BPEJ).

V kat. území sú podľa §12 zákona o ochrane a využívaní PP (zákon č.57/2013) a NV SR č.58/2013 Z.z. najkvalitnejšie pôdy – tieto BPEJ a skupiny: 0602005/5, 0605001/6, 0605031/6, 0614061/6, 0614062/6, 0656202/6, 0657205/6, 0657403/7, 0657405/7 a 0671212/6.

Časť pôd v južnej časti obce je odvodnená. Odvodnenia sú nejasnej kvality.

V nadväznosti je vedený melioračný kanál č. 5041021 zaústený do Tople.

Na západnom okraji obce je vybudovaná sústava troch rybníkov napájaných z Lužianskeho potoka ktoré patria Slovenskému rybárskemu zväzu.

Rybárskym revírom je i Topľa, ktorý obhospodaruje ORZ v Bardejove.

Návrh

Štruktúru PP navrhuje ÚPD zachovať a zveľaďovať. JV od „kurína“ navrhuje plochu hospod. dvorov poľnohospodárskej výroby a fariem. Časť plochy hospod. dvorov poľnohospodárskej výroby a fariem navrhuje na transformáciu v prospech plochy ľahkej priemyselnej výroby, výrobných služieb a skladov.

Rybníky SRZ navrhuje využívať aj pre rekreačné účely – člnkovanie a kúpanie.

B. Lesné hospodárstvo

Podľa Štatistického úradu SR lesné pozemky zaberali k roku 2009 spolu 436 ha, čo predstavuje 42 % z celkovej rozlohy k. ú. obce. Z lesných porastov prevládajú dubovo-hrabové lesy, pričom v západnej časti k. ú. obce sa nachádzajú jelšové lesy a vo východnej časti k. ú. obce bukové lesy. Svojím zložením a štruktúrou lesné porasty zodpovedajú prirodzenej lesnej vegetácii. Lesy v k. ú. obce sú zaradené do kategórie lesov hospodárskych. Sú v správe urbárskej spoločnosti - Združenia vlastníkov lesov a š.p. Lesy SR.

Lesy sú prenášané Poľovníckemu združeniu Dujava. Prevláda v nich srnčia a diviacia zver.

Návrh

Stav navrhuje ÚPN-O zachovať.

C. Ťažba, priemyselná výroba a remeselné činnosti

V k.ú. obce Marhaň je evidované ložisko nevyhradeného nerastu „Marhaň – tehliarske suroviny (4120)“. Ložisko je v správe ŠGÚDŠ Bratislava a v súčasnosti sa neťaží. V k.ú. obce nenachádzajú žiadne iné dobývacie priestory, chránené ložiskové územia, resp. prieskumné územia (www.geology.sk).

Priemyselná základňa nemá v obci tradíciu a ani hlboké korene. Priemyselná výroba je v obci zastúpená stavebnými prevádzkami, pílou a spracovaním dreva - fy Gaja plus s.r.o., Pilex JM s.r.o.; obuvníctvom - fy Kaiser s.r.o a zámočníctvom.

Obyvatelia, vzdelaní v technických profesiách dochádzajú za prácou v priemysle prevažne do okolitých väčších miest.

V obci sú evidované malé podnikateľské subjekty, ktoré sa zaoberajú remeselnou činnosťou.

Návrh

Stav navrhujeme zachovať. Areál HD poľnohospod. výroby navrhujeme transformovať na plochy ľahkej priemyselnej výroby, výrobných služieb a skladov.

2.7.4 Turizmus, cestovný ruch, rekreácia a šport

Podľa Regionalizácie cestovného ruchu v Slovenskej republike (Ministerstvo hospodárstva, 2005) je obec Marhaň súčasťou Šarišského regiónu cestovného ruchu.

V k.ú. obce sa nenachádzajú žiadne ubytovacie zariadenia, turistické resp. rekreačné areály a lokality. Nenachádzajú tu tiež žiadne miestne, resp. regionálne turistické trasy a cyklotrasy.

K. ú. obce predstavuje územie s priaznivými prírodnými podmienkami na celoročnú turistiku. Poloha obce umožňuje skombinovať návštevu Nízkych Beskýd s možnosťou využitia turistických trás, ktoré sú vhodné na rodinné výlety, spoznávanie krás okolitej prírody počas celého roka. Rieka Topľa, vodné nádrže a rybníky v okolitých obciach sú výbornou príležitosťou na rybárčenie a člnkovanie. Lesy poskytujú výbornú príležitosť na hubárčenie. Okolie obce poskytuje možnosti pre rozvoj zimnej rekreácie a športov, letnej horskej a náučnej turistiky a cykloturistiky, ako aj možnosti poľovníctva (PHSR Mikroregiónu Stredná Topľa, 2006).

V samotnej obci je cca 15 neobývaných domov, z ktorých 5 sa využíva na individ. rekreáciu. Celkovo obec a jej okolie disponuje cca 20 funkčnými lôžkami. V špičke dominuje pasantská návštevnosť a pohybuje sa od 50 do 100 osôb. Priemerná denná návštevnosť je odhadovaná na 20 osôb v lete a 5 v zime.

Denná rekreácia občanov sa uskutočňuje na športových plochách v obci – ihriská, rybníky, prechádzkové trasy pozdĺž Tople a nad obcou. Koncom týždňová rekreácia sa uskutočňuje v širšom priestore regiónu.

Návrh

Obec má predpoklady byť turisticky atraktívnou. Umožňuje to jej poloha a dostupnosť uvedených širších turistických atraktivít.

Futbalový areál navrhuje ÚPN doplniť o ďalšie športoviská a priestor pozdĺž Tople a okolo rybníkov dokončiť o plochy športovo oddychové. Dôvodom je budovania hlavného rekreačného prepojenia miest Bardejova a Giraltovce a priečnej osi Topľa – rybníky – hrobka – krajina nad obcou. Navrhuje kyslíkovú dráhu, kinolog. cvičiská a pod.

Bývalý mlyn, koniareň a sýpku navrhuje pre CR a turizmus – ubytovňa – 20 lôžok, penzión – 30 lôžok a agroturist. centrum – 20 lôžok.

Časť domového fondu navrhuje ÚPN ponechať na využitie pre rekreačné účely - ubytovanie na súkromí a ICHR.

Celkovo predpokladá nárast dennej návštevnosti na celkových 100 osôb v lete a 30 v zime. Časť domového fondu navrhuje ponechať na využitie aj pre rekreačné účely – individuálne chalupy, ale aj ubytovanie na súkromí - penzióny a pod. Tento trend predpokladáme ako prirodzený s cieľom vytvorenia agroturistického sídla. Za tým účelom je nutné rozšírenie turistického vybavenia a infraštruktúry.

Stav rekreačných možností pre obyvateľov bude vyhovovať i perspektívne.

2.7.5 Ekonomické aktivity

Štruktúra a kapacita ekonomických aktivít je úmerná potenciálu obce. Dominuje terciálny a primárny sektor, u ktorých je predpoklad nárastu. Perspektíva bude vo využití prírodného a kultúrno-historického potenciálu v prospech poľnohospodárstva, lesohospodárstva, spracovateľského priemyslu, ako aj turizmu a CR.

Rozvoj ekonomiky obce bude vychádzať z týchto prognóz:

- stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej výroby,
- rozširovanie služieb pre cyklo a agroturizmus,
- rozširovanie služieb.

2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce

Hranicu zastavaného územia obce navrhuje ÚPN odvodiť od hranice súčasne zastavaného územia k 1. 1. 1990 a trasuje okrajom plánovaných plôch bývania, športu a oddychu, občianskeho vybavenia, dopravy a infraštruktúry. V obci ju navrhuje viesť:

- severne: okraj jestvujúcej a navrhovanej plochy RD a TI,
- západne: okraj navrhovanej plochy VZ pri rybníkoch, RD a plochy športu, oddychu a rekreácie,
- južne: okraj navrhovanej a jestv. plochy RD pri mechaniz. stredisku a navrhovanej plochy hospod. dvora poľnohospodárskej výroby,
- východne: okraj jestv. a navrhovanej plochy RD a cintorína.

Zobrazenie vo výkrese č.2 a 3.

2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

2.9.1 Ochranné pásma

- I. stupeň zdrojov pitnej vody,
- II. stupeň povrchového vodárenského zdroja (väčšia časť k.ú.),
- cesta III. triedy – 20 m od osi vozovky nad a pod pozemnou komunikáciou mimo zastavané územie, vymedzené platným územným plánom obce; je tu zákaz výstavby obytných objektov a budov, v ktorých sa zdržiavajú ľudia trvale alebo opakovane dlhodobo,
- miestne cesty I. a II triedy mimo zastavané územie - 15 m od osi vozovky,
- poľnohospodársky dvor – 100 m od objektov živočíšnej výroby,
- les – OP tvoria pozemky vo vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku,
- NKP - 10 m okolo budovy, či objektu – predmetom je ochrana bezprostredného okolia nehnuteľnej kultúrnej pamiatky,
- NKP kaštieľ Marhaň – širší hospodársky priestor (viď.v.č.2 a 3),
- evidované archeologické lokality,
- v zmysle § 30 leteckého zákona č.143/1998 Z.z. je nutné prerokovať s Dopravným úradom nasledujúce:
 - stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1, písmeno a),
 - stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1, písmeno b),
 - zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných pístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods. 1, písmeno c),
 - zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1, písmeno d).

2.9.2 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry

- *Pre výkon správy vodného toku a vodných stavieb, alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky (tými sú v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie) – zákon č. 303/2016 Z.z. o vodách:*
 - do 5 m od brehovej čiary pri drobných vodných tokoch (§ 49 vodného zákona),
 - 10 m od brehovej čiary pozdĺž vodohospodársky významnom toku Topľa,
 - ďalej zdrojov pitnej vody, ako aj ostatných vodných stavieb v zmysle vodného zákona č.364/2004 Z. z. a v zmysle vydaných rozhodnutí pre ochranné pásma vodných zdrojov,
 - odvodňovacie kanály: 5 m od brehovej čiary u kanála v otvorenom profile a 5 m od osi kanála v krytom profile.
- *Ochranné pásma verejných vodovodov a verejných kanalizácií podľa zákona číslo 442/2002 Z.z. (pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany):*
 - 1,5 m – pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm,
 - 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm,
 - 6 m pre skupinový vodovod.
- *Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona) na ochranu elektro energetických zariadení:*
 - 10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane, v lesných priesekoch 7 m,
 - elektrickej stanice s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou

hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení.

- *Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona) na ochranu plynárenských zariadení:*
 - 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky o menovitej svetlosti do 200 mm,
 - 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikoróznej ochrany, telekomunikačné zariadenia, zásobníky a sklady Propán-butánu a pod.)
- *Bezpečnostné pásma (v zmysle Energetického zákona 251/2012) na zamedzenie alebo zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií (viď grafická časť):*
 - 10 m pri strednotlak. plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,
 - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 Mpa a menovitou svetlosťou do 350 mm.

2.9.3 Chránené územia – funkčné obmedzenie v zmysle prísl. zákonných ustanovení

- územie európskeho významu - sústava Natura 2000 SKUEV0936 - Horný tok Tople,
- evidované svahové deformácie – zosuvy potenciálne zasahujú aj do zastavaného územia (okrem severného a západného okraja) – akákoľvek výstavba, či činnosť je podmienená geologickým posudkom a staticky primeraným zakladaním,
- stredné a nízke radónové riziko – izoplochy zasahujú zastavané územie obce – vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia so stredným rizikom posúdiť podľa zák.č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia,
- ložisko nevyhraného nerastu Marhaň č. 4120 - tehliarska surovina (v správe ŠGÚDŠ BA),
- najkvalitnejšie pôdy s kódom BPEJ: 0602005/5, 0605001/6, 0605031/6, 0614061/6, 0614062/6, 0656202/6, 0657205/6, 0657403/7, 0657405/7 a 0671212/6,
- bývanie a školské zariadenia – príslušná izofona ekvivalentnej hladiny hluku od ciest – 40-60 dB(A) zabezpečujúca akustický komfort podľa Vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z.
- príroda – celé územie leží v 1. a časť pozdĺž Tople v 2. st. ochrany podľa Zákona o ochrane prírody a krajiny.

2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, geologických zosuvov a ochrany pred povodňami

Civilná ochrana upravuje podmienky na účinnú ochranu života, zdravia a majetku pred následkami mimoriadnych udalostí a ustanovuje úlohy pri zabezpečovaní civilnej ochrany obyvateľstva.

Okrem iných úloh civilná ochrana zahŕňa aj úlohy pri posudzovaní umiestňovania stavieb, využívaní územia a dodržiavaní záujmov civilnej ochrany na teritóriu SR, v procese územného konania v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov. V procese riešenia funkčného využitia územia obce a v následnej príprave výstavby zariadení pre zhromažďovanie a pobyt ľudí a zvierat, ako aj pri činnostiach, ktoré môžu ohrozovať ich bezpečnosť a zdravie a pri budovaní infraštruktúry obce je potrebné sa riadiť citovaným zákonom.

Ukrytie obyvateľov sa realizuje v úkrytoch budovaných svojpomocne - JÚBS. Za týmto účelom bola prevedená analýza stavebno-technického stavu budov a identifikovanie suterénnych priestorov. Samostatná doložka CO v rozsahu ukrytia obyvateľov pred radiačným žiarením bude spracovaná mimo ÚPD po dohode s OÚ – OKR Bardejov v súlade s Vyhl. MV SR č. 532/ 2006 Z.z. O podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

Rozmiestnenie a počty ochranných stavieb

V súlade s platnou legislatívou (§ 4 zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov) sa zariadenia civilnej ochrany budujú ako dvojúčelové.

V rámci rozvoja obce sa nove rozvojové lokality pre hromadné formy výstavby bytov navrhujú len pre sociálne účely. ÚPD navrhuje len v rámci intenzifikácie existujúcich funkčných území bývania. Zásady :

- a) v rámci funkčného využitia územia obce a v následnej príprave výstavby zariadení pre zhromažďovanie a pobyt ľudí a zvierat, ako aj pri činnostiach, ktoré môžu ohrozovať ich

bezpečnosť a zdravie, pri budovaní infraštruktúry obce je potrebné sa riadiť platnou legislatívou,

b) rešpektovať na príslušnom stupni územnej prípravy a investičnej činnosti podmienky pre zariadenia CO v zmysle platnej legislatívy),

c) v rámci následnej územnoplánovacej prípravy, t.j. UPP a DUR stanoviť podmienky vyplývajúce zo zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany,

d) v zaujme trvalého a kontinuálneho zabezpečenia technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v rámci riešeného územia riešiť opatrenia pre uplatnenie podmienok stanovených platnou legislatívou (vyhláškou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),

e) v zaujme trvalého a kontinuálneho zabezpečenia podmienok civilnej ochrany obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v rámci riešeného územia riešiť opatrenia pre uplatnenie podmienok stanovených platnou legislatívou (vyhláškou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 533/2006 Z.z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov).

MOS SR nemá v k.ú. obce požiadavky na ÚPD.

Zóny potenciálneho geologického zosuvu zasahujú do západnej časti zastavaného územia. Akákoľvek výstavba, či činnosť v potenciálnom zosuvnom území je podmienená geologickým posudkom a staticky primeraným zakladaním.

Rieka Topľa a ostatné toky pretekajúce k.ú. obce nemajú dostatočnú kapacitu na prevedenie Q_{100} ročnej veľkej vody. Podľa „Mapy povodňového ohrozenia a povodňového rizika vodných tokov Slovenska“ bola prenesená inundačná čiara, po ktorú je ohrozená južná časť k.ú. obce povodňami po prietoku Q_{100} ročnej vody. Nie je ňou ohrozené jestv. zastavané územie obce. Ochrana pred povodňami je riešená návrhom zástavby mimo záplavové územie, resp. nad hladinou Q_{100} .

2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

V k.ú. obce sa nachádza časť územia európskej sústavy chránených území Natura 2000, a to SKUEV 0936 Horný tok Tople, na území ktorého platí 2. stupeň územnej ochrany. Vo zvyšnej časti k.ú. Marhaň platí 1. stupeň územnej ochrany.

Predmetom ochrany SKUEV 0936 Horný tok Tople sú prírodné biotopy európskeho významu a biotopy živočíšnych druhov európskeho významu, ktorých zoznam je uvedený vo Výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14 júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu v znení jeho doplnenia (SKUEV 0936 doplnený do národného zoznamu v roku 2017). SKUEV 0936 zasahuje do k.ú. Marhaň.

Zaujímavými územiami ochrany prírody sú i:

- prvok nadradeného ÚSES - nadregionálny biokoridor – NRBk rieka Topľa (podľa aktualizovaného G N-ÚSES 2000),
- prírodné biotopy európskeho a národného významu, ktoré t.č. eviduje ŠOP SR mimo SKUEV0936:
 - nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, 6510),
 - vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lukách (Lk5, 6430) (pozdĺž Tople),
 - bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (Ls5.1, 9130).

Biotopy európskeho a nadregionálneho významu:

A - Časť rieky Topľa je súčasťou Európskej sústavy chránených území Natura 2000, ustanovené Opatrením MŽP SR zo dňa 7. 12. 2017 č. 1/2017 a účinným od 01.01.2018.

Názov: Horný tok Tople

Identifikačný kód: **SKUEV0936**

Katastrálne územie:

Okres Bardejov: Bardejov, Bardejovská Nová Ves, Brezov, Dubinné, Gerlachov, Harhaj, Hrabovec, Komárov, Kurima, Lascov, Marhaň, Mokroluh, Nemcovce, Poliakovce, Porúbka, Rokytov, Tarnov,

Vyšný Kručov

Okres Svidník: Kalnište, Lužany pri Topli

Výmera lokality: 363,53 ha

Vymedzenie stupňov územnej ochrany je podľa parciel a katastrálnych území:

Stupeň ochrany: 2

B - Horný tok Tople je nadregionálnym biokoridorom hydrickým podľa aktualizovaného G N-ÚSES 2000).

V súvislosti so zákonom NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) boli v území vyčlenené biotopy európskeho a národného významu, ktorých plochy sú zachytené v grafickej prílohe v rámci jednotlivých ekologicky významných prvkov, rovnako boli zaznamenané druhy živočíchov a rastlín európskeho a národného významu.

V území sú vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné prvky - MÚSES:

1. Topľa s prítokmi. Výbežok rozsiahlejšieho lesného komplexu. Do značnej miery prirodzené, prevažne dubové lesy sú lokálne znehodnotené výskytom agáta, najmä v okrajových lemových spoločenstvách. V podraсте sa vyskytujú fragmenty pôvodných spoločenstiev.
2. Lužianský (Marhaňský) potok. Prirodzene tečúci podhorský tok, bohato meandrujúci, s bohatými sprievodnými brehovými porastmi. V území priberá aj rovnako významné bohato vetvené ľavostranné bezmenné prítoky a krátky pravostranný prítok. Na potoku je vybudovaná sústava dvoch rybníkov.
3. Lúky v nive Tople. Pomerne intenzívne, čiastočne premenené lúčne porasty, ktorých význam je zvýraznený vzhľadom k tomu, že niva Tople je v širokom krajinnom segmente rozoraná.
4. Marhaňská hora. Komplex prevažne borovicových porastov s bukom, hrabom, brezou, lipou a ďalšími drevinami, ktoré majú v podraсте aspekt pôvodných bukových a bukovo-hrabových porastov.
5. Lužinská hora. Komplex starých prevažne borovicových porastov na aluviálnej terase Tople s bukom, hrabom, dubom letným, brezou, lipou, jaseňom, jelšou a ďalšími drevinami, ktoré majú v podraсте aspekt pôvodných bukových a bukovo-hrabových porastov.
6. Kršňava – Lužianka. Komplex prirodzených bukových a bukovo-hrabových porastov s brezou, jelšou, borovicou.
7. Pod úvozom – Paľova dolina. Malé plochy neintenzifikovaných trávobylinných porastov, extenzívne obhospodarovанных až opustených, zarastajúcich krovinami a náletovými drevinami.
8. Osičiny – Behanov – Uhliská – Krupšica. Rozsiahly komplex rôznorodých porastov, vo vyšších polohách prevažne bukových a bukovo-hrabových, v nižších polohách na strmších svahov s podielom borovice a prímiesou smrekovca, brezy, duba zimného, lokálne aj jelše.
9. Slatina. Bukové a bukovo-hrabové porasty s prímiesou brezy, borovice a smrekovca.
10. Dubina – Na Stričež. Zmes rôznorodých lesných porastov a porastov náletových drevín na strmých svahoch a úvozoch charakteru lesa, zložením a štruktúrou podobných oficiálnym lesným porastom. Prevláda v nich buk, dub, hrab a borovica.
11. Stráň. Plochy trávobylinných porastov medzi porastmi predchádzajúceho biotopu menej výrazne porastené drevinovou vegetáciou, najmä krovinami.
12. Mikolovica. Lesné porasty a porasty charakteru lesa v závere výraznej doliny prítoku Tople. Prevažne bukové a borovicové porasty s prímiesou hraba, brezy, osiky, jelše lepkavej a ďalších drevín.

Pre hospodárenie a využívanie krajiny platia v území obmedzenia, vyplývajúce zo zákona. V jeho zmysle na území Slovenskej republiky, ktorému sa neposkytuje územná ochrana okrem chráneného vtáčieho územia, platí prvý stupeň ochrany, podľa ktorého sa v zmysle § 6, 7, 8 zákona upravuje zásah do biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu spôsobom, ktorým sa môže biotop poškodiť alebo zničiť, ako aj rozširovanie nepôvodných druhov rastlín a živočíchov za hranicami zastavaného územia obce.

Pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci treba spracovať samostatný generel (dokument starostlivosti o dreviny). Zeleň v obci je obnovovaná a vytváraná živelné, bez

potrebného odborného zázemia. Pri ostatných typoch vegetácie je potrebné zabezpečiť ich bežné využívanie, obhospodarovanie a udržiavanie, čím sa zabezpečí zamedzenie zaburinenia plôch a rozširovanie nepôvodných invázných druhov v prirodzených spoločenstvách v okolitej krajine.

2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1 Dopravný systém obce

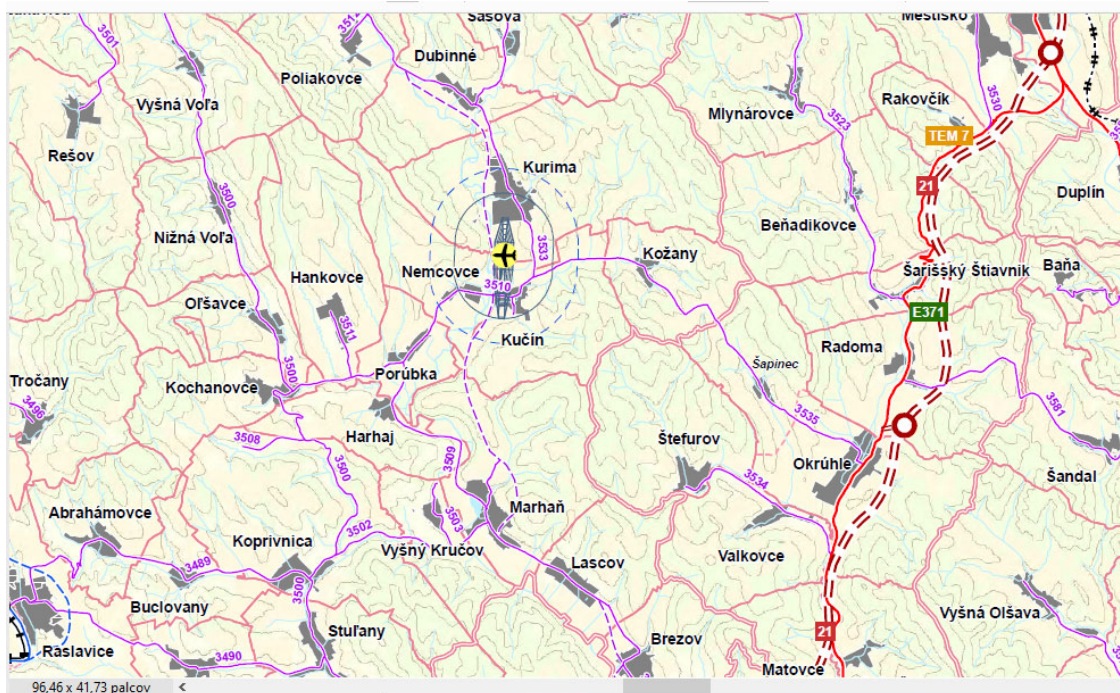
A. Širšie dopravné vzťahy

Riešené územie obce Marhaň spadá do časti mikroregiónu Strená Topľa, ktorý sa nachádza v okrese Bardejov. Na nadradenú cestnú sieť je obec Marhaň napojená sieťou ciest III. triedy. Zastavaným územím obce Marhaň vedú trasy ciest III. triedy:

- cesta III/3533 so smerom Bardejov - Kučín - Marhaň - Gíraltovce,
- na cestu III/3533 sa v centrálnej polohe obce napája cesta III/3509 so smerom na Porúbku - Bardejov a cesta III/3502 so smerom z obce Marhaň na Koprivnicu,
- cesta III/3533 je v úseku od križovatky ciest III. triedy v obci do smeru Kurima vybudovaná s nevyhovujúcimi šírkovými parametrami a jej dopravnú záťaž preberá cesta III/3509.

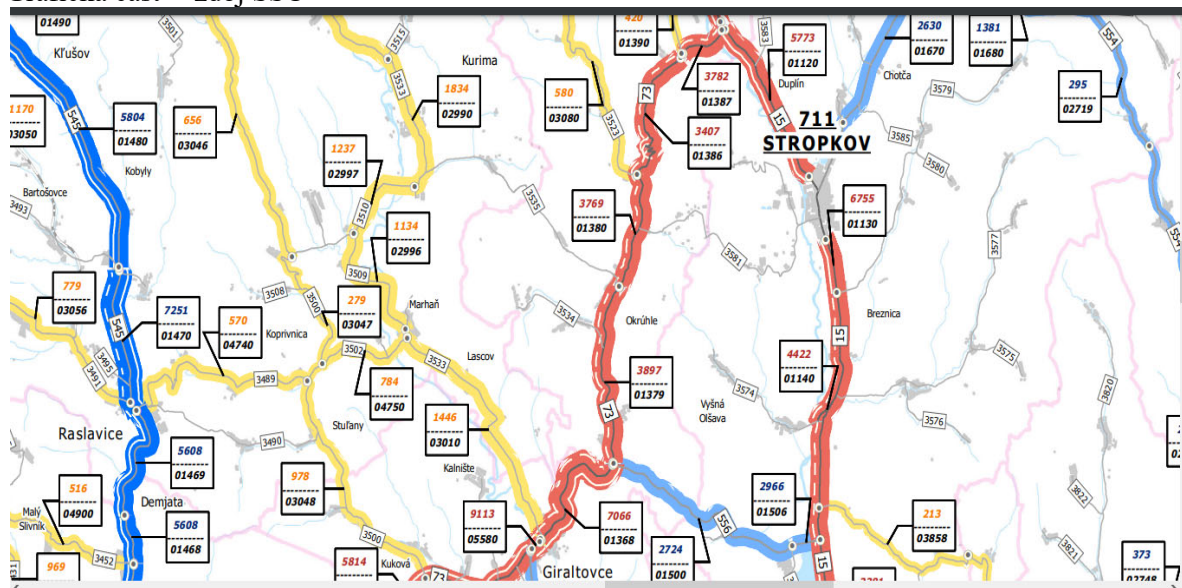
V zmysle ÚPN-PSK je cesta III/3533 v úseku Bardejovská Nová Ves - Kučín - Marhaň - Gíraltovce z dôvodu očakávaného rozvoja osídlenia, ale hlavne turisticko-rekreačnej dopravy v smere Nowy Sacz (kúpele Krynicka) - Bardejov - Bardejovské kúpele - Gíraltovce - smer Domaša, prípadne Zemplínska Šírava, navrhované na homogenizáciu. Cesta vyžaduje preložky kritických úsekov prietahov sídiel Dubinné, Kurima, Kučín, Brezov a v meste Gíraltovce.

V nadradenej sieti ciest III. triedy je v ÚPN - O navrhované zmeniť trasovanie koridoru preložky cesty III/3533 (vedenej v zmysle ÚPN-PSK) od obce Kučín s napojením na pôvodnú cestu III/3533 v pokračovaní s návrhom vedenia preložky mimo zastavané územie obce Marhaň. Trasa je vedená západne od obce s opätovným napojením preložky na dnešnú cestu III/3533 južne od obce Marhaň. Týmto návrhom zmeny vedenia preložky cesty III/3533 oproti návrhu v ÚPN-PSK pôjde o maximálne odklonenie tranzitnej dopravy mimo zastavané územie obce Marhaň a trasovanie preložky bude v sklonových pomeroch vhodných aj pre potenciálne prekategORIZOVANIE cesty III. triedy na cestu II. triedy. - v zmysle pôvodného ÚPN-VÚC.

V obci boli pri Celoštátnom dopravnom sčítaní v roku 2015 na cestách III triedy určené tri sčítacie úseky č. 02996, 03010 a 04750. Intenzita dopravy pre návrhový rok 2035 bola napočítaná pomocou výhľadových koeficientov nárastu dopravy ÚPN-PSK, pre cesty III. triedy podľa TP 07/2013 Prognóza výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2040.

Grafická časť – zdroj SSC

Hodnoty dopravnej záťaže v tabuľke:

sčítací úsek cesty	rok	skutočné vozidlá / 24 hod				% nákl. aut.
		nákl. aut.	osobné aut.	motocykle	vozidlá spolu	
III/3509-02996 Porúbka-Marhaň	2010	169	700	3	872	19,38 %
	2015	124	1 004	8	1 136	10,92 %
	2035	154	1 285	10	1 449	10,63 %
III/3533-03010 Marhaň-Lascov- Gíraltovce	2010	125	481	1	607	20,60 %
	2015	174	1 267	5	1 446	12,03 %
	2035	216	1 622	7	1 845	11,71 %
III/3502-04750 Marhaň-Koprivnica	2010	211	348	5	564	37,41 %
	2015	79	697	8	784	10,08 %
	2035	98	892	10	1 000	9,8 %

Podľa tabuľky intenzity dopravnej záťaže pre výhľadové obdobie je predpoklad, že pôjde o pokles %-tuálneho podielu nákladnej dopravy z celkovej intenzity dopravy. Vzhľadom na dopravnú záťaž, ktorá je vedená centrom obce jej tesnou obostavanosťou rodinnými domami pozdĺž úseku cesty III/3533 a cesty III/3509 a z dôvodu očakávaného rozvoja osídlenia, ale hlavne turisticko-rekreačnej dopravy – v zmysle ÚPN-PSK, má opodstatnenie návrh preložky ciest III. triedy mimo obytné územie obce Marhaň.

Charakteristika a návrh na Základnej komunikačnej sieti

Základnú komunikačnú sieť v obci tvoria cesty III. triedy, ktoré sa stykovou križovatkou tvaru „T“ križujú v centre obce:

- južne sa miestne komunikácie napájajú cestou III/3533 v Gíraltovciach na cestu I/73. Cesta III/3533 je v extraviláne vybudovaná kategórie C 7,5/60. V intraviláne obce cesta plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B3, radíme ju do kategórie MZ 8,0/50. Pozdĺž komunikácie je čiastočne vybudovaný jednostranne chodník pre peších,
- severne sa cestou III/3509 a cestami III/3502, 3533 obec napája na komunikačnú sieť mesta Bardejov. V obci cesty plnia funkciu zberných komunikácií funkčnej triedy B3 a sú

vybudované kategórie MZ 8,0/50. V úseku z centra obce od nákupného strediska do severnej časti obce je jednostranne vybudovaný chodník šírky cca 1,0 m. Úsek cesty III/3533 v obci od križovatky ciest III. triedy do smeru Kurima je radený do funkčnej triedy C2, je nepostačujúcich šírkových parametrov so šírkou vozovky cca 3,0 m, bez chodníkov,

- východne sa obec cestou III/3502 napája sieťou ciest III. triedy na cestu I/77 so smerom Bardejov-Kapušany. Cesta v obci plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2, je vybudovaná s nedostatočnou šírkou vozovky; radíme ju do redukovanej kategórie nevyhovujúcej pre zberné cesty - MZ 6,5/50 (red. MZ 8,0/50).

Návrh

- rešpektuje trasy ciest III/3533, III/3509 a III/3502 v zastavanom aj mimo zastavaného územia obce,
- chráni koridor pre západnú preložku cesty III/3533 podľa návrhu ÚPD tak, aby teleso cesty nezasahovalo do územia európskeho významu SKUEV0936 Horný tok Tople a umožňovala obchvat obce Lascov,
- zachováva funkciu jestv. cesty III/3533 ako zbernej komunikácie funkčnej triedy B3 a kategórie MZ 8,0/50 a v extraviláne C 9,5/70,
- cestu III/3533 v úseku od centra obce do smeru Kučín navrhuje ÚPD preradiť do siete ciest miestnych obslužných ciest, nakoľko neplní charakter zberných ciest a charakter ciest III. triedy,
- rešpektuje koridor ciest III/3509 a III/3502. V zastavanom území budú cesty aj v navrhovanom období plniť funkciu zberných ciest funkčnej triedy B3 a budú vyhovovať ich kategória MZ 8,0/50, v extraviláne C 7,5/60,
- ÚPD rešpektuje princíp preložky cesty III/3533 v zmysle ÚPN-PSK prešovského kraja, ktorá je vedená kopcovitým terénom s trasovaním koridoru preložky východne od zastavaného územia obce. Obci však nevyhovuje. Preložka cesty sa na existujúce cestu III/3533 v južnej polohe zástavby obce napája existujúcou obslužnou miestnou cestou. Obslužná cesta dopravne obsluhuje miestny cintorín, bytový dom a areál bývalej základnej školy. Podmienkou, aby táto obslužná cesta mohla prebrať funkciu preložky cesty III. triedy, ktorá má byť zaradená do siete ciest je potrebná prestavba dopravného priestoru MC s komunikáciou kategórie MZ 8,0/50 s obojstrannými chodníkmi a min. šírkou uličného priestoru 15 m,
- ÚPD navrhuje koridor preložky ciest III/3533 a III/3509, ktorého trasa je navrhovaná západne od zastavaného územia obce. Západná poloha preložky odkloní tranzitnú dopravu mimo východné rozvojové obytné územie obce. Preložka je navrhovaná kategórie C 9,5/70, so zaradením cesty do siete ciest II. triedy s obojstranným cestným ochranným pásmom 25 m,
- navrhuje pozdĺž všetkých úsekov zberných komunikácií min. jednostranný chodník v celom úseku zastavaného územia aj napriek roztrúsenej neucelenej zástavbe rodinných domov. Minimálna voľná šírka hlavných zberných chodníkov je navrhovaná 2,0 m,
- na zberných komunikáciách ÚPN navrhuje samostatné zastavovacie pruhy na existujúcich a nových zastávkach PAD.

B. Miestne komunikácie

Pre dopravnú obsluhu uceleného zastavaného územia obce je zrealizovaný kapacitne nepostačujúci systém obslužných ciest so šírkou vozovky cca 3,0 až 5,0 m. Cesty v mnohých úsekoch nepostačujú pre obojsmernú premávku bez možnosti rozšírenia vzhľadom na tesnú obostavanosť uličného priestoru. Obslužné a prístupové cesty radíme do funkčnej triedy C3.

Zástavba rodinných domov a občianskej vybavenosti vystavaná severovýchodne od zberných komunikácií je dopravne sprístupnená systémom obslužných komunikácií, ktoré sú zokruhované a doplnené slepo ukončenými ulicami:

- okruh miestnych komunikácií v trase od križovatky ciest III. triedy s obslužnou komunikáciou pri obchodnom centre Jednota vedie ku kostolu, zástavbou RD, okruh sprístupňuje športový areál, areál ZŠ a späť sa napája na cestu III/3533. Cesty tohto okruhu radíme do funkčnej triedy C3. Úsek okruhu od Jednoty po zástavbu východne od kaštieľa je vybudovaný kategórie MO 6,5/40, s jednostranným chodníkom ku kaštieľu. Ďalší úsek okruhu je vybudovaný redukovanej kategórie MO 5/40 (red. MO 6,5/40). Pozdĺž komunikácií sú vybudované hlboké otvorené odvodňovacie rigoly, nie však chodníky. Uličný priestor je dostatočne široký pre prestavbu ciest na kategóriu MO 6,5/40 - v zmysle STN 73 6110 ide o dvojpruhovú miestnu komunikáciu so šírkou vozovky 5,5 m,

- okruhy novej zástavby RD v severnej polohe obce sú v troch napojovacích bodoch napojené na cestu III/3509,
- severne od areálu ZŠ sú na cestu III/3533 – smer Kučín napojené dopravné priestory a chodníky troch bytových domov. V tejto lokalite, je väčší pohyb vozidiel ako v zástavbe RD a vozovka cesty III. triedy má v tomto úseku nevyhovujúce šírkové usporiadanie uličného priestoru ,
- ostatné miestne obslužné komunikácie v obci sú vybudované redukovanej kategórie MO 5/40 (red. zo základnej kategórie MO 6,5/40). Pozdĺž ciest nie sú vybudované chodníky, pozdĺž ciest sú vybudované hlboké odvodňovacie rigoly.

Slepo ukončené ulice radíme do funkčnej triedy C3 a sú vybudované kategórie MO 3,75/30 - v zmysle STN 73 6110 ide o jednopruhovú cestu s obojsmernou premávkou. Pozdĺž komunikácií nie sú vybudované pešie chodníky pre peší pohyb sa využíva vozovka a pridružený uličný priestor. Povrch ciest je odvodnený do otvorených odvodňovacích rigolov.

Návrh

- V južnej polohe obce, kde sa nachádzajú obojstranne pozdĺž cesty III/3533 areály: drevovýroby, navrhovaného kompostoviska, skladov, areálu kurína, je navrhované redukovať dopravné vjazdy na cestu III. triedy, s návrhom chodníkov k zastávkam PAD,
- Pre dopravné sprístupnenie bytových domov, ktoré sú postavené severne od areálu ZŠ je navrhované prestavať cestu III/3533 na kategóriu MO 6,0/40 s prestavbou dopravného priestoru tak, aby bolo možné zrealizovať min. jednostranne chodník šírky min. 2,0 m. Chodník bude bezpečne prepájať územie bytových domov so školským areálom, zastávkami PAD a objektami občianskej vybavenosti,
- dopravnú obsluhu zastavaného územia riešiť obslužnými a prístupovými miestnymi komunikáciami, radíme do funkčnej triedy C3 s obojsmernou premávkou,
- v lokalite zástavby rodinných domov, ktorá sa nachádza v severo-východnej polohe obce je navrhovaná prestavba existujúcej pravouhlo založenej siete obslužných ciest (pokiaľ to dovoľuje šírka uličného priestoru). Prestavať navrhujeme cesty na kategóriu MO 6,0/40 s jednostrannými chodníkom. Pre výstavbu chodníkov je potrebné prekrytie otvorených odvodňovacích rigolov.
- v nových lokalitách výstavby RD vyčleniť šírku uličného priestoru min. 9,0 až 10,0 m pre vedenie vozovky komunikácie 5,0 m, min. jednostranného chodníka a líniového pásu zelene pre uloženie podzemných inžinierskych sietí,
- existujúce komunikácie vybudované kategórie MOK 3,75/30 - jednopruhovú komunikáciu s obojsmernou premávkou, so šírkou vozovky ciest 2,75 m, bez chodníkov. Cesty a uličné priestory navrhuje UPN postupne prestavať so šírkou vozovky 3,0 m a obojstranným 0,5 m voľným pásom pre zabezpečenie bezpečnosti oproti pevnej prekážke. Toto šírkové usporiadanie je nevyhnutné pre bezpečný pohyb pohotovostných vozidiel a hasičskej techniky; ide o redukovanú kategóriu na MO 4,0/30. Keďže ide o jednopruhovú cestu s obojsmernou premávkou je v zmysle STN 73 6110 potrebné zrealizovať výhybne po 100 m a v neprehľadných úsekoch ciest. Výhybne navrhuje rozšírením vozovky ciest pri vjazdoch na pozemky rodinných domov,
- pri slepo ukončených komunikáciách, ktorých dĺžka by bola väčšia ako 100 m ÚPD navrhuje vybudovať na konci ulíc obrátisko,
- z dôvodu bezpečnosti cestnej premávky dodržať na všetkých križovatkách v riešenom území obce dĺžky rozhľadových polí v zmysle STN 73 6110,
- návrh nových miestnych ciest prepojených na existujúcu sieť miestnych ciest a cesty III. triedy riešiť až na základe dopravno-inžinierskeho posúdenia šírkových parametrov existujúcich miestnych ciest; Nová výstavba v západnej lokalite je podmienená prestavbou poľnej cesty na miestnu cestu s parametrami v zmysle ukazovateľov STN 73 6110 a STN 73 6102,
- pri návrhu nových lokalít RD v blízkosti cesty III. triedy dodržať pásmo hygienickej ochrany pred negatívnymi účinkami dopravy, resp. zaviazat' investorov na vykonanie takých opatrení na stavbách, ktoré budú eliminovať tieto nežiaduce účinky; voči správcovi cesty nebude možné uplatňovať požiadavky na realizáciu protihlukových, príp. iných opatrení, pretože negatívne účinky z dopravy sú v čase realizácie stavieb známe,
- v lokalitách RD, ktoré budú dopravne sprístupnené výstavbou nových miestnych ciest, podmieniť kolaudáciu stavieb kolaudáciou týchto komunikácií,

- neplánovať trasy inžinierskych sietí (vodovod, plyn, kanalizácia, káblové rozvody) do ochranných pásiem ciest III. triedy; Ochranné pásma ciest, mimo cestné teleso, navrhujeme využiť na výsadbu izolačnej zelene pre odizolovanie navrhovaných rozvojových plôch (IBV, občianska vybavenosť, rekreácia, priemysel) od hluku a prachu z cestnej dopravy, prípadne výstavbu chodníkov a cyklochodníkov pre oddelenie motorizovanej dopravy od nemotorizovanej,
- Dopravné napojenie lokalít navrhovaných na zastavanie riešiť prioritne prostredníctvom existujúcej siete MC; Prípadné nové križovatky pre dopravné sprístupnenie lokalít, riešiť za dodržania platných TN, najmä STN 73 6101 a STN 73 6110 – Najmenšie prípustné vzdialenosti cestných križoviek.

C. Účelové komunikácie

Poľné cesty nadväzujú na miestne komunikácie, resp. na cestu III.tr. a sú to vyjazdené, zemité vozovky šírky cca 2,5-3,0 m slúžiace hospodárskym účelom. Tieto cesty nie sú zrealizované v zmysle príslušných noriem a nemajú zásadný význam v dopravnom systéme obce.

Lesné cesty sú zrealizované podľa príslušných noriem, problematiku je ich napojenie na cestu III.tr., z hľadiska ich stavebno-technického riešenia.

ÚPN navrhuje ich opravu a údržbu, ako aj úpravu ich napojení na nadradené komunikácie.

D. Pešie a cyklistické komunikácie

Pozdĺž ľavej strany cesty III/3533 a 3509 v smere jazdy Bardejov-Giraltovce je vybudovaný asfaltový chodník. V ostatnej časti obce nie sú vybudované. Pre tento účel sa využíva vozovka miestnych komunikácií a pridružený uličný priestor.

Návrh

- existujúci jednostranný asfaltový chodník pozdĺž cesty III/3533 ÚPN navrhuje dostavať v celom úseku zastavaného územia obce, aj napriek roztrúsenej neucelenej zástavbe rodinných domov a v zóne ľahkého priemyslu, skladových hál, poľnohospodárskej výroby pre bezpečný pohyb chodcov ku zastávkam PAD, bývaní a objektom občianskej vybavenosti,
- pozdĺž cesty III/3502 dostavať v celom úseku zastavaného územia min. jednostranný chodník pre peších, voľnej šírky min. 2,0 m,
- obojstranne zrealizovať chodník aj po ľavej strane cesty III/3533 a III/3509 v smere jazdy Bardejov-Giraltovce v úseku od rozšíreného začiatku zastavaného územia k prístupovej ceste a ku chodníkom do kostola. Chodník si vyžiada čiastočné prekrytie odvodňovacieho rigola. V zmysle STN 73 6110 je min. voľná šírka chodníka 1,5 m,
- prepojiť chodníky pozdĺž zberných komunikácií s lokalitami bývania s objektami občianskej vybavenosti a zastávkami PAD,
- v nových lokalitách je navrhované vyčleniť šírku uličného priestoru min. 9 až 10,0 m pre vedenie vozovky komunikácie 5,0 m a pre realizáciu min. jednostranného chodníka min. šírky 1,5 m,
- v lokalitách existujúcej a navrhovanej výstavby bytových domov navrhujeme riešiť komplexne priestory okolia s návrhom peších priestranstiev, chodníkov, odstavných stojísk, garáží a plôch zelene a oddychu,
- v dotknutom území rybníka ÚPD navrhuje riešiť systém rekreačných chodníkov s oddychovými priestormi,
- pozdĺž toku a za Topľou vyčleniť pás pre cyklo a turistickú cestičku s prepojením nových a existujúcich plôch športu a oddychu a s bývalým hrádkom, ktoré budú prepájať cyklotrás na území mikroregiónu.

E. Parkovacie a odstavné plochy

Pre potreby občianskej vybavenosti sú v obci zriadené tieto parkovacie plochy:

- sústredená parkovacia plocha v centre obce pri nákupnom stredisku, kaštieli, výrobní a obecnom úrade je parkovisko o možnosti zaparkovania pre cca 30 automobilov. Parkovisko má neusporiadaný systém radenia motorových vozidiel,
- samostatná parkovacia plocha pri obecnom úrade a kultúrnom dome, parkovisko o kapacite 10 státí
- parkovisko pri kostole o kapacite 4 státia
- parkovisko pri cintoríne o kapacite 5 státí.

Iné parkovacie plochy pre potreby občianskej vybavenosti nie sú zriadené, parkuje sa pozdĺž ciest a na plochách zelene uličného priestoru.

V severozápadnej polohe obce sú vybudované tri bytové domy. Súčasťou jedného bytového domu je 6 garáží. Ostatné bytové domy nemajú garáže, vozidlá parkujú na spevnených plochách a obslužných komunikáciách. Obyvatelia bývajúcí v rodinnej zástavbe si stavajú garážové státa podľa potreby na parcelách pozemkov alebo sú súčasťou domov

Návrh

Nároky na statickú dopravu boli vypočítané v zmysle STN 73 6110, podľa platnej zmeny ukazovateľov Z2 - podľa tab. č.21, kde sú stanovené základné ukazovatele pre príslušnú účelovú jednotku podľa druhu a funkčného využitia objektu, pre stupeň automobilizácie 1:2,5. Pre výpočet potreby sa sú použité redukčné koeficienty „k“ – ide o súčinitele vplyvu stupňa automobilizácie, veľkosti obce ako aj vplyvu dĺžky dopravnej práce.

Potreby statickej dopravy na území obce je potrebné rozdeliť do týchto skupín:

A. parkovanie pre občiansku vybavenosť,

B. parkovacie a garážové státa pre obyvateľov bývajúcich v bytových domoch.

A. parkovanie pre občiansku vybavenosť :

<i>Druh vybavenosti</i>	<i>1. park.miesto /účelová jednotka</i>	<i>kapacita</i>	<i>návrh park.stojísk</i>
1 OcÚ, spoločenská sála	4 stoličky/1stojisko	200 stol.	16 stojísk
2 Predajňa	20 m ² čist.úž.pl/1 stoj.	v ÚPN návrh	10 stojísk
8 Rímsko-kat.kostol dom nádeje	4 stoličky/1stojisko	v ÚPN návrh	7 stojísk
9 dom sociálnych služieb(bývalá ZŠ)	4 lôžka/1 stojisko	v ÚPN návrh	12 stojísk
16 Obecný športový areál	4 návšt./1 stojisko	v ÚPN návrh	24 stojísk
18 bývalý Mlyn	sústred. plocha s areálom (16)	v ÚPN návrh	10 stojísk
20 kultúrna pamiatka pri pošte		v ÚPN návrh	26 stojísk
24 areál ZŠ		existujúcich	19 stojísk
22 Evanielický kostol		v ÚPN návrh	12 stojísk
cintorín	500 m ² /1 stojisko	1 ha	18 stojísk

V centrálnej polohe obce sú sústredené objekty občianskej vybavenosti: nákupné stredisko (4), NKP Kaštieľ (5), NKP koniareň (10), navrhovaná ponuková plocha pre OV (7) – parkovanie pre tieto objekty je zabezpečené existujúcou sústredenou parkovacou plochou s kapacitou 26 stojísk.

B. parkovacie a garážové státa pre obyvateľov bývajúcich v bytových domoch

V zmysle ukazovateľov STN 73 6110 a platnej zmeny Z2 je potrebné pri stupni automobilizácie 1:3,5 zabezpečiť pre bytové domy odstavné parkovacie alebo garážové státa podľa jednotkových ukazovateľov vyplývajúcich z čistej podlažnej plochy bytu.

Návrh a bilancia existujúcich odstavných parkovacích stojísk pre bytové domy:

Severná lokalita bytových domov pri areáli ZŠ

existujúce 3 bytové domy 3 x 6 b.j. v prízemí BD je 6 garážových boxov
navrhované 2 bytové domy 2 x 6 b.j. návrh 20 odstavných stojísk.

Pri bývalej ZŠ a HD – navrhovaný 1 bytový dom s 6 + 8 b.j.
pre bytový dom je navrhovaných 9 + 14 odstavných stojísk.

V južnej polohe obce vo voľnej prelúke medzi zástavbou RD a Mechanizačného strediska sú navrhované – 3 bytové domy 3 x 8 b.j. návrh 36 odstavných stojísk.

Regulatívy pre návrh statickej dopravy:

- Pre vhodnosť umiestnenia voľných parkovacích státí v existujúcej zástavbe bytových domov je potrebné spracovať komplexné vyriešenie priestoru okolia bytových domov a radových rodinných domov – parkovanie na teréne, garážovanie, komunikácie, plochy zelene a oddychu s návrhom odstránenia existujúcich neestetických, drevených, plechových garáží a prístreškov.
- Pre potreby obyvateľov bývajúcich v rodinnej zástavbe nie sú navrhované parkovacie a odstavné stojiská; tie sú stavané na pozemkoch rodinných domov. V zmysle STN 73 6110/Z2 je potrebné zabezpečiť na každom pozemku pre rodinný dom 2 stojiská.
- Pri návrhu nových objektov občianskej vybavenosti, podnikateľských aktivít, či pri zmene funkčného využitia už existujúcich objektov je potrebné požadovať zabezpečenie potrieb statickej dopravy v zmysle ukazovateľov STN 73 6110/Z2 na vlastnom pozemku investora. Takýmto riešením sa zabráni parkovaniu vozidiel na verejných komunikáciách a priestranstvách.

- Podľa vyhlášky č.532/2002 Z.z. z vyčleniť cca 4 % z navrhovaného počtu parkovacích miest pre osoby s obmedzenou možnosťou pohybu.
- Parkovacie plochy pri ceste III.tr. ÚPN navrhuje fyzicky oddeliť od jazdného pruhu cesty a organizáciu dopravy riešiť tak, aby bol zabezpečený jeden vstup a výstup z parkoviska. Kolmé státiť pri ceste III. tr. s cúvaním do jazdného pruhu cesty nie sú prípustné.
- V obytnej zóne vylúčiť odstavovanie nákladných áut a autobusov; ÚPN vyčleňuje priestor pre tento účel v HD.

F. Hromadná doprava osôb

Osobná autobusová doprava

Obec je na sieť pravidelnej verejnej autobusovej dopravy napojená prostredníctvom šiestich prímestských liniek, ktoré premávajú po cestách III triedy.

Prímestská linka

spoje tam / späť

701404 so smerom Bardejov-Kožany-Giraltovce	
zastávky: Bardejov-Porúbka-Marhaň č.d.121, rázc.Koprivnica, STS,Lascov	11/10
701406 so smerom Bardejov-Poliakovce-Porúbka-Marhaň-Giraltovce	
zastávky: Bardejov - Marhaň č.d.121, rázc.Koprivnica, Lascov	2/2
713405 so smerom Vranov n/T-Giraltovce-Bardejovské kúpele	
zastávky: Lascov,Marhaň razc.Koprivnica,Hartaj	1/1
712454 so smerom Giraltovce-Kochanovce-Stuľany-Raslavice	
zastávky: Giraltovce-Marhaň STS,rázc.Koprivnica,č.d.121,Hartaj	3/3
712455 so smerom Giraltovce-Marhaň-Vyšný Kručov-Lopúchov-Raslavice	
zastávky: Giraltovce-Marhaň STS,rázc.Koprivnica, ZŠ,Hartaj	7/6+2 žiacke
712456 so smerom Giraltovce-Vyšná Voľa-Bardejov	
zastávky:Lascov,Marhaň razc.Koprivnica,č.d.121	1/0+6 žiacke

Obojstranné autobusové zastávky na zberných komunikáciách nemajú vybudované samostatné zastavovacie pruhy. Autobusy zastavujú priamo v jazdnom pruhu vozovky a sú prekážkou v plynulosti cestnej premávky. Uličné priestory sú dostatočnej šírky na ich realizáciu. Zastávky sú jednostranne vybavené prístreškami pre cestujúcich.

Autobusová zastávka s názvom ZŠ je označená iba označovníkom a križovatka miestnych komunikácií s cestou III/3509 slúži ako obratisko pre školské spoje.

Dochádzková vzdialenosť na zastávky nie je väčšia ako 500 m čo je v súlade s STN 73 6110.

Návrh

- situovanie autobusových zastávok PAD na zberných cestách riešeného územia obce zachovať - bude vyhovovať aj v návrhovom období,
- na zastávkach PAD navrhuje ÚPN obojstranne čakacie priestory pre cestujúcich s min. voľnou šírkou priestoru 2,0 m, z dôvodu zvýšenia bezpečnosti a komfortu cestovania,
- pre dopravnú obsluhu územia pri HD navrhuje novú obojstrannú zastávku s rešpektovaním pešej dochádzkovej dostupnosti k nej - max. 500 m, v zmysle STN 73 6110,
- na všetkých existujúcich a vyčlenených zastávkach PAD na ceste III tr. navrhuje samostatné zastavovacie pruhy pre spoje PAD pre zastavovanie autobusov mimo jazdných pruhov zberných komunikácií, s parametrami v zmysle ukazovateľov STN 73 6425,
- autobusové zastávky na komunikáciách navrhuje prestavať tak, aby pešie prechody na komunikáciách boli vyznačené za zastávky PAD, z dôvodu bezpečného prechodu cez vozovku.

Železničná doprava

Cez obec, ani cez jej kataster neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšia železničná stanica je v meste Bardejov na regionálnej jednokolejnej trati č.194.

Letecká doprava

Najbližšie osobné letisko je v Košiciach.

V zmysle § 30 leteckého zákona č.143/1998 Z.z. je nutné prerokovať s DÚ nasledujúce:

- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1, písmeno a),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1, písmeno b),

- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných pístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods. 1, písmeno c),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1, písmeno d).

G. Hlukové a ochranné pásma cestnej dopravy

Podľa vyhlášky č.549/2007 Z.z. je ochranné pásmo pre cesty III. triedy je 20 m od osi komunikácie v extravilánových úsekoch.

Líniovým zdrojom hluku od automobilovej dopravy v obci je cesta III. triedy. Východiskovým podkladom pre výpočet hluku bola intenzita dopravy na rok 2030-40, zloženie dopravného prúdu a sklonové pomery nivelety komunikácie. Výpočet hluku bol prevedený podľa "Metodických pokynov SK-VTIR" z roku 1984, v miere podrobnosti pre ÚPN.

Výpočet hladinu hluku bez redukcii možných odrazov, pevných prekážok a pod.

Sčítací úsek, číslo úseku	n sk.v/h	podiel NA %	Faktory F3 = 1,0	Veličina X	Zákl. hlad. L _{aeq} (dBA)	hlad.dB (m)
						60dB(A)
III/3509-02996 Porúbka-Marhaň	84	10,6 %	F1=1,52 F2=1,22	156	61,9	12,8
III/3533-03010 Marhaň-Lascov- Giraltovce	107	11,7 %	F1=1,59 F2=1,22	208	63,2	17,3
III/3502-04750 Marhaň- Koprivnica	58	9,8 %	F1=1,45 F2=1,22	103	60,2	8,2

Pre obytné útvary stanovuje vyhláška Vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z.. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hluku, infrazvuku a vibrácii a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácii v životnom prostredí v znení vyhlášky MZSR č. 237/2009 Z.z. najvyššie prípustnú hodnotu ekvivalentnej hladiny hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete max. L_{Aeq} 60 dB(A) cez deň a v noci L_{Aeq} 40 dB(A). Prípustná hluková hladina bude v návrhovom období dosiahnutá na cestách III. triedy dosiahnutá vo vzdialenostiach podľa hore uvedenej tabuľky.

V zmysle platného ÚPN-PSK prešovského kraja je navrhovaná preložka cesty III/3533 vedená východne od zastavaného územia obce Marhaň. Nakoľko trasa tejto preložky je vedená kopcovitým terénom, v úrovni nad expanzívnu zástavbou rodinnej a bytovej zástavby a šírenie sa nadmerného hluku od automobilovej dopravy nebude mať prekážku v šírení sa hluku údolím obce, ÚPN navrhuje preložku cesty III. triedy trasovať západnou polohou zastavaného územia obce.

2.12.2 Vodné hospodárstvo a vodné toky

A. Zásobovanie pitnou vodou

Obec Marhaň nemá vybudovaný verejný vodovod. Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou je individuálne z vlastných alebo skupinových zdrojov vody. Ako zdroje vody slúžia prídometné studne vybavené čerpadlami na dopravu vody do bytov.

Voda v studniach nevyhovuje požiadavkám normy na pitnú vodu a v suchých obdobiach nepostačuje. Obecný úrad, MŠ, kostol, nákupné stredisko, kaštieľ, obchody a výrobná (Kaiser) sú zásobované vodou taktiež z vlastných studní.

Areál ZŠ, BD a PD má vlastný systém (jímka, studňa s oplotenými OP I°, ČS a VD). Osada má vlastný systém - zdroj (studňa), ČS i rozvod.

Väčšia časť k.ú. leží v OP II° povrchových vodárenských zdrojov – pitná voda.

Vybavenosť obce zariadeniami na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou bolo zisťované v rámci celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 s týmito výsledkami:

rok 2001

rok 2009

Trvalo obývané byty	196 bytov	204 bytov
z toho s vodovodom v byte	176 bytov	184 bytov
mimo bytu	-	-
bez vodovodu	16 domov	16 domov
nezistené	4 domy	4 domy

Výsledky ukazujú, že vodovod zo studne až do bytu bol privedený v 176 domoch. Bez vodovodu mali studňu v 16 domoch. Zdroj vody nebol zistený v 4 domoch.

Pri ceste III.tr. je podľa ÚPN-PSK plánovaný hlavný skupinový privádzač pitnej vody Giraltovce – Bardejov s VDJ na kóte 250 m n.m. ÚPN-O navrhuje predmetný skupinový vodovod implementovať. Trasu privádzača navrhuje súbežne s VTL plynovodom.

Návrh

ÚPN rieši vývoj počtu obyvateľstva z 963 na 1 028, teda nárast o cca 65 obyvateľov k roku 2040. Objem prírastku sa vypočíta podľa vyhlášky MŽP č. 684/2006, ktorá stanovuje potrebu pitnej vody pre domácnosti s lokálnou prípravou teplej úžitkovej vody v množstve 135 l/osobu/deň a na občiansku vybavenosť v množstve 15 l/osobu/deň. Vyhláška umožňuje znížiť vypočítanú potrebu vody o 25 % ak sú v každom dome osadené vodomery.

Celková potreba pitnej vody obce k roku 2040:

Celková potreba $Q_p = 1\,028 \times (135+15) \times 0,75 = 115\,650 \text{ l/deň} = 15,65 \text{ m}^3/\text{deň} = 1,33 \text{ l/s}$,
 Celkové denné max. $Q_m = Q_p \times k_d = 115,65 \times 1,6 = 185,04 \text{ m}^3/\text{deň} = 2,14 \text{ l/s}$,
 Celkové hodinové max. $Q_h = Q_m \times k_h = 2,14 \times 1,8 = 3,85 \text{ l/s}$.

Posúdenie hlavných kapacít vodovodu v r.2040

- zdroje pitnej vody potrebu $Q_m = 2,14 \text{ l/s}$ nepokryjú, preto ÚPN navrhuje napojenia obce na skupinový privádzač Giraltovce – Bardejov (podľa ÚPN-PSK),
- trasu privádzača modifikuje pozdĺž VTL plynovodu z dôvodu nižších investičných nákladov,
- potrebu akumulácie vody $Q_m = 185,04 \text{ m}^3/\text{deň}$ ÚPN navrhuje novým vodojemom na kóte 250 m n.m., o kapacite 200 m^3 .

Návrhy riešenia sú vyznačené na výkrese č.4.

B. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Odpadové vody z územia obce sú odvádzané a zneškodňované oddelene podľa ich pôvodu. Povrchové vody atmosferického pôvodu zo striech, dvorov, komunikácií a priľahlého terénu voľne otekajú priekopami vedľa komunikácií do Lužianskeho potoka pretekajúceho obcou.

Odpadové vody z domácností – splašky, sú odvedené do prídomových žump, kde vyhnívajú a po čase sa vyvážajú na polia. Podobne sú vybavené aj verejné budovy. Areál ZŠ a skupina BD je napojená na septik zaústený do Lužianskeho potoka.

Hygienická vybavenosť obce Marhaň bola zisťovaná pri poslednom celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 s týmito výsledkami:

	rok 2001	rok 2009
Počet domov v obci	194 domov	202 domov
- z toho obývaných	176 domov	184 domov
- prípojka na kanalizáciu	-	-
- septik (žumpa)	172 domov	180 domov
- so splachovacím záchodom	149 domov	157 domov
- s kúpeľňou, sprchou	176 domov	184 domov

Výsledky sčítania ukazujú, že v roku 2001 žumpu nemali 4 domy, 27 domov nemalo splachovací záchod a kúpeľňa alebo sprchovací kút mali všetky domy. Terajší stav je zmenený o novopostavené domy. Podstatné zmeny zabezpečí len riešenie kanalizácie a čističky odpadových vôd.

Návrh

ÚPN navrhuje splaškovú kanalizáciu v celej obci a nahradenie žump a septikov efektívnejším systémom – obecnou splaškovou kanalizáciou spoločnou s obcou Lascov, kde je plánovaná spoločná ČOV. Jej kapacitu do r. 2040 navrhujeme na 1 100 (Marhaň) + 600 (Lascov) EO. Vetvy DN 250 sú plánované v uliciach (spočívajú z gravitačných a výtlačných potrubí s čerpacími stanicami).

Do doby zrealizovania splaškovej kanalizácie je nutné zachovať záchyt produkovaných splaškových vôd z pozemkov rodinných domov a BD a OV vo vodotesných žumpách a zmluvne zabezpečiť ich vývoz na funkčnú ČOV, ktorá je technologicky a kapacitne vyhovujúca na zneškodnenie žumpových vôd.

Návrh riešenia je vyznačený vo výkrese č.4.

C. Vodné toky a odtokové pomery

Katastrálne územie obce Marhaň leží v základnom povodí Tople, ktoré je súčasťou povodia Ondavy a hlavného povodia Bodrogu.

Riešeným územím preteká aj Lužiansky potok, ktorý vzniká v severovýchodnom cípe katastra, cca 4 km od obce, za horou Kršňava, pod lesnou stráňou Lužianka. Tečie cez severnú časť obce a ústi do Tople na západnom okraji obce. Potok bol v minulosti upravený v dĺžke 800 m od mosta na ceste po ústie do Tople.

Pri Lužianskom potoku na západnom okraji obce je vybudovaná sústava troch rybníkov napájaných z potoka. Rybníky patria Slovenskému rybárskemu zväzu. Využívajú sa na chov rýb a na rekreáciu.

Topľa tečie západnou hranicou katastra v ustálenom koryte stabilizovanom pobrežnou vegetáciou. Je evidovaná v zozname MŽP SR č. 211/ 2005 Zb. ako vodohospodársky významný tok.

Ľavostranný bezmenný prítok, pri juhovýchodnej hranici katastra, bol upravený v dĺžke 805 m za účelom odvodnenia pozemkov.

Topľu, potoky aj ich prítoky spravuje Slovenský vodohospodársky podnik povodie Bodrogu a Hornádu Košice. Toky nemajú dostatočnú kapacitu na odvedenie prietoku Q_{100} ročnej veľkej vody. Pre výkon správy bude, podľa zákona, ponechaný voľný pás pozemku pozdĺž brehov rieky Topľa šírky 10 m a pozdĺž potokov 5 m široký.

V južnej časti obce je vedený melioračný kanál č. 5041021 zaústený do Tople.

Odtokové pomery

Svahovité územie katastra vytvára značné spádové pomery pre prudký odtok povrchových vôd a pri ich odvádzaní z územia budú žiadúce opatrenia na zadržiavanie odtoku v území a na zachytávanie plávajúcich nečistôt v záujme kvality vody v recipiente. Katastrálne územie obce Marhaň sa nachádza v ochrannom pásme II. stupňa Tople ako povrchového vodárenského zdroja.

Pre geografickú oblasť Marhaň – vodný tok Topľa sú spracované Mapy povodňového rizika (MPR) a Mapy povodňového ohrozenia (MPO). Na základe týchto máp bude určený rozsah inundačného územia, z čoho vyplynú aj obmedzenia využitia územia v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.

V inundačnom území je v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 o ochrane pred povodňami zakázané umiestňovať okrem iného aj bytové budovy, nebytové budovy, stavby, objekty alebo zariadenia, ktoré by mohla voda počas povodne poškodiť alebo odplaviť.

Návrh

Navrhované rozvojové plochy obce sú mimo inundačné územie. Výnimkou sú jestv. športovo oddychové plochy.

Navrhovaná cesta III/3533 bude plniť úlohu preložky a súčasne ochrany obce pred veľkými vodami Tople.

Výstavbu RD a objektov pri Lužianskom potoku podmieniť vypracovaním hladinového režimu potoka a následným situovaním objektov mimo záplavové územie pri prietoku Q_{100} . V prípade výstavby nových objektov (RD, komunikácií a sietí TI) pozdĺž tohto potoka zabezpečiť ich individuálnu protipovodňovú ochranu (výstavba nad predpokladanú hladinu Q_{100} ročnej veľkej vody).

Z hľadiska technicko-prevádzkových záujmov správcu vodných tokov a protipovodňovej ochrany ÚPD navrhuje zdržať povrchový odtok dažďových vôd zo spevnených plôch - z komunikácií, spevnených plôch a striech RD, prípadne iných stavebných objektov - v úrovni minimálne 60 % z výpočtového množstva pre návrhový dážď 15 min., na pozemku stavebníka tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v recipiente.

Vody z povrchového odtoku (dažďové vody) ÚPD navrhuje, aby ostali v mieste vzniku t.j. aby vsiakali voľne na terén resp., do vsakovacích drénov v prípade.

Zároveň navrhuje realizovať opatrenia na zachytávanie plávajúcich látok tak, aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z.z. v znení zákona č.409/2014 Z. z. (vodný zákon) a v zmysle § 9 NV SR č. 269/2010 Z. z.

V inundačnom území je zakázané:

- a) zriaďovať oplotenie, živý plot alebo inú obdobnú prekážku, ktorá zhoršuje podmienky na odtok povrchových vôd,
- b) ťažiť zeminu, piesok, štrk alebo nerasty bez povolenia podľa osobitného predpisu,
- c) vykonávať terénne úpravy, ktoré môžu zhoršiť odtok povrchových vôd počas povodne,
- d) obhospodarovať lesné pozemky, poľnohospodárske pozemky alebo záhrady spôsobom,

- pri ktorom by mohlo dôjsť k zhoršeniu odtoku povrchových vôd počas povodne,
 e) zriaďovať tábory, kempy a iné dočasné ubytovacie zariadenia okrem krátkodobého turistického stanovania.

Melioračné kanály vrátane ich OP a plochy detailného odvodnenia ÚPN navrhuje zachovať.

2.12.3 Zásobovanie elektrickou energiou

Katastrom obce Marhaň prechádzajú nasledovné vysokonapäťové (VN) nadzemné vedenia:

- 22 kV vedenie VN 229 Bardejov – Giraltovce,
- 22 kV prípojky k trafostaniciam.

Vedenia sú zakreslené vo v.č. 5, vrátane ochranných pásiem, zaberaúcich pásy územia v šírke 21 m, ako trvalé bremeno verejnoprospešných objektov na pozemkoch vlastníkov.

Obec je zásobovaná elektrickou energiou z VN vedenia č. 229 napájaného zo 110/ 22 kV ES Bardejov s možnosťou zaskoku zo 110/ 22 kV ES Svidník.

Distribúciu elektriny na riešenom území zabezpečujú trafostanice (DTS) v počte 6, z ktorých 5 DTS zásobuje obec a 1 TS hospodársky dvor PD.

Zoznam distribučných trafostaníc:

číslo DTS	miesto	typ	výkon
TS 0063-0001	Pri ihrisku	2,5 – stĺp.	400 kVA
TS 0063-0002	Pri PD	4 – stĺp.	250 kVA
TS 0063-0003	Pri ZŠ	2 – stĺp.	160 kVA
TS 0063-0004	Pri OcÚ	2 – stĺp.	250 kVA
TS 0063-0005	Nová IBV	PTS – mrež.	160 kVA
TS 0063-0006	Areál PD - cudzia	2,5 – stĺp.	250 kVA

Maloodber obyvateľov zabezpečujú trafostanice TS 01 - 05 so spoločným výkonom 1 220 kVA, čo pre 221 napojených domov dáva podielový výkon 5,5 kVA/ dom.

Smernica č. 2/ 82 určuje primeraný výkon pre plynofikované obce vo výške 1,5 kVA/ dom.

Podľa uvedeného, porovnanie podielového výkonu ukazuje, že inštalovaný 1 220 kV transformačný výkon má rezervy na napájanie ďalšej novej zástavby v obci.

Stav rozvodnej siete NN

Rozvodná sieť v obci bola rekonštruovaná vrátane domových prípojok. Sieť po rekonštrukcii pracuje spoľahlivo, bez väčších úbytkov napätia. Rozvody sú vonkajšie na betónových stĺpoch. Vodiče sú realizované z lán AlFe vyvedené z DTS pozdĺž komunikácií. Vývody idú do každej ulice aj skupine domov. Domy sú pripájané zo stĺpov káblovými prípojkami bezpečnými na skrat. Odbery elektriny sú cez elektromery v domoch a na každom odbernom mieste.

Vývoj odberov elektriny v obci (PaR)

MOO – maloodber obyvateľstvo

MOP – maloodber podnikov a živnostníkov

OM – odberné miesto

2006

Typ. tar.	El. práca (kWh)	Z toho VT	Z toho NT	Poč. OM	kWh/OM
MOO	642 064,00	559 117,00	82 947,00	217	2 957
MOP	331 274,00	220 479,00	110 795,00	25	13 251
VO	83 463,87	67 492,32	15 971,55	1	
VO	1 362,10	1 361,04	1,06	1	
VO	31 582,70	23 942,22	7 640,48	1	
VO	9 077,31	8 808,07	269,24	1	
	1 098 823,98	881 199,65	217 624,33	246	

2007

Typ. tar.	El. práca (kWh)	Z toho VT	Z toho NT	Poč. OM	kWh/OM
-----------	-----------------	-----------	-----------	---------	--------

Územný plán obce Marhaň

MOO	646 726,00	563 297,00	83 557,00	219	2 953
MOP	184 932,00	161 255,00	23 677,00	23	8 040
VO	70 826,55	58 310,07	12 516,48	1	
VO	6 225,38	6 221,14	4,24	1	
VO	24 283,54	19 140,42	5 143,12	1	
VO	7 164,54	6 819,51	345,03	1	
	940 286,01	815 043,14	125 242,87	246	

2008

Typ. tar.	El. práca (kWh)	Z toho VT	Z toho NT	Poč. OM	kWh/OM
MOO	637 726,00	556 880,00	80 846,00	221	2 885
MOP	218 438,00	167 012,00	51 426,00	24	9 101
VO	64 507,89	58 300,53	6 207,36	1	
VO	6 969,50	6 969,50	0,00	1	
VO	29 674,70	26 776,66	2 898,04	1	
VO	6 363,18	6 169,73	193,45	1	

Prehľad vykazuje pokles odberov obyvateľstva MOO v celkovom objeme (kWh) aj v ukazovateli na jedno odberné miesto (kWh/OM).

Obec je plynofikovaná a elektrina sa využíva len na svietenie a domáce elektrospotrebiče. Odbery v NT sa využívajú pre bojler v kúpeľniach na ohrev vody.

Odbery občianskej vybavenosti MOP poklesli v dôsledku nárastu cien elektriny.

Údaje a ukazovatele budú využité pre stanovenie budúcej potreby elektriny v návrhu ÚPN-O.

Verejné osvetlenie

Večerné a nočné osvetlenie obce je svetidlami výložníkového typu so žiarivkami. Upevnenie svetidiel je na stĺpoch elektrickej rozvodnej siete, vrátane napájacieho vedenia.

Počet svetidiel postačuje. Osvetlenie komunikácií a verejného priestranstva je primerané. Neosvetlených kritických miest v obci niet. Ovládanie osvetlenia je centrálné časovým spínačom.

Návrh

Rozvodnú sieť v obci navrhuje ÚPD rekonštruovať, vrátane domových prípojek a uložiť do zeme. ÚPD rieši rozvoj obce do roku 2040 výstavbou 100 b.j. (z toho 5 BD so 38 b.j.), čo činní spolu za obec 353 b.j. Rozvojová zástavba bude napojovaná na najbližšie distribučné trafostanice, nakoľko majú dostatočnú výkonovú rezervu – cca 100 %. Vzhľadom na priestorové rozloženie navrhovanej zástavby RD a BD je možné doplnenie systému. ÚPD navrhuje pre kolíziu s plánovanou lok. RD (č.1) preložku VN.

Návrh napojenia jednotlivých lokalít na elektrickú rozvodovú sieť je zobrazený na výkr. č.5.

Verejné osvetlenie

Systém navrhujeme zachovať a rozvody VN a NN v celej obci kabelizovať.

2.12.4 Zásobovanie plynom a teplom

A. Zásobovanie plynom

Obec Marhaň je plynofikovaná od roku 1996, kedy boli v obci kolaudované uličné plynovody a napojení prví odberatelia plynu.

Zásobovanie obce zabezpečuje regulačná stanica plynu RS 1 200 m³/ hod pri ihrisku. Je napojená na VTL distribučný plynovod DN 200 PN 0,4 MPa Giraltovce – Bardejov, prípojkou DN 100 PN 0,4 MPa.

Miestna distribučná sieť:

Od regulačnej stanice je vedená STL distribučná sieť s PN do 300 kPa a NTL distribučná sieť s PN do 2,1 kPa. Miestna distribučná sieť je budovaná z materiálu OCL.

Rozvody idú pozdĺž miestnych komunikácií a umožňujú priame napojenie domov prípojkami. Odber plynu je cez domový regulátor plynu STL/ NTL každého odberateľa. Ulice NTL majú uličný regulátor plynu na začiatku úseku.

Napojenosť a odber plynu

Podľa celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 bolo na plynovodnú sieť napojených 159 domov, čo z celkového počtu 196 domov činilo 81 % pričom 139 domov plynom aj kúril a 20 domov plynom len varilo.

Na sieť neboli napojených 40 domov. V súčasnosti z 205 domov je na plyn napojených 171 domov a nenapojených zostáva ešte 34 domov.

Doterajší vývoj odberov plynu

Rok	obyvateľstvo			obč. vybavenosť		
	odber tis.m ³	počet odber.	priemer m ³ /odber	odber tis.m ³	počet odber.	priemer m ³ /odber
2001	348	151	2 310	49	5	9 760
2006	366	171	2 140	51	6	8 500
2007	307	170	1 805	59	6	9 833
2008	301	171	1 760	47	6	7 833

Počet odberateľov plynu stagnuje. Obec má potenciál rastu počtu odberateľov v počte 34 nenapojených domácností. Spotreba plynu obyvateľstvom klesá, ako v celkovom množstve, tak v priemere na jedného obyvateľa. V domácnostiach šetria plynom v dôsledku jeho zdražovania.

Odbery v občianskej vybavenosti klesajú podobne ako u obyvateľstva.

V obci je jeden veľkoodberateľ, ktorého odber plynu stagnuje na nízkej úrovni 48 – 50 tis. m³/rok.

Návrh

Pri stanovení budúcich odberov sa vychádza zo zisteného konkrétneho ukazovateľa doterajšej spotreby plynu na jedného odberateľa. Systém bude výhľadovo vyhovovať. V nových uliciach ÚPN navrhuje STL rozvody a ostatné RD v prielukách navrhuje napojiť na jestv. uličné rozvody.

Návrh napojovania jednotlivých lokalít na plynovodnú sieť je zobrazený na výkrese č. 5.

Ochranné pásmo plynovodu v zastavanom území je 1 m na každú stranu od osi plynovodu.

B. Zásobovanie teplom

Teplu potrebné pri varení, na ohrev vody a na vykurovanie sa v obci zabezpečuje individuálne, ako v domoch a bytoch, tak aj v objektoch občianskej vybavenosti.

Najväčšia spotreba tepla je pri vykurovaní, ktorého efektívnosť závisí od spôsobu vykurovania a od tepelného zdroja.

V domoch, bytoch a budovách v obci sa využívajú rôzne zdroje tepla a viaceré spôsoby vykurovania. Spôsoby vykurovania boli zisťované pri celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 aj v obci Marhaň s týmito výsledkami:

	rok 2001	rok 2009
Ústredné kúrenie lokálne		
kotle na pevné palivo	6	6
kotle na plyn	119	125
kotle elektrické	2	2
Etážové kúrenie		
1. pevné palivo	-	-
2. na plyn	17	17
3. ostatné	-	-
Kachle		
- na pevné palivo	22	22
- elektrické	-	-
- plynové	3	3
Iné vykurovanie	27	27
Trvale obývané domy spolu	196	202

Výsledky ukazujú, že efektívne kotle ústredného a etážového kúrenia na plyn v obci využíva 145 domácností. Ostatných 55 domácností využíva pevné palivo a elektrické ÚK.

Elektrinu využíva rad domácností najmä na ohrev vody v kúpeľniach.

Terajšia spotreba palív a tepla v obci

Ročná spotreba	Počet domácností	Palivo			Teplo	
		elektr. tis. kWh	plyn tis. m ³	pevn. pal. t	spolu GJ	GJ/byt
Obyvateľstvo						
BD – varenie, ohrev vody, plyn	17		17		510	30
- varenie, ohrev vody, plyn	20		3		98	5
RD – varenie, kúrenie, plyn	153		281		9 230	60
RD – varenie, kúrenie, elektr.	2	32			116	58
BD – varenie, kúrenie, pevn. pal.	6			15	210	35
RD – varenie, kúrenie, pevn. pal.	22			44	616	28
RD – varenie, kúrenie, iné	27			42	594	22
Bojler, konvektor, elektr.	46	49			184	4
spolu	202	81	301	101	11 558	
Občianska vybavenosť						
OcÚ, KD	4	5	3		117	
MŠ	1	4	2		76	
ZŠ stará	1	2	15		475	
ZŠ nová	1	4	22		715	
Pošta	1	3			12	
Kaštieľ	1	5			20	
Kostol r.k.	1	2			8	
Kostol ev.	1	4			16	
Dom nádeje	1	1			4	
Nákupné stredisko	1	3	2		72	
Reštaurácia	1	3	3		79	
Dom služieb	1	4			16	
Obchody, živnosti	9	21			77	
Spolu	24	61	47		2 387	
Celkom		142	348	101	13 945	

Rozbor v tabuľke vykazuje ročnú spotrebu tepla obyvateľstvom v rozmedzí 22 – 60 GJ na jeden byt resp. dom. Najväčšia spotreba tepla je z plynu v rodinných domoch 60 GJ/ dom/ rok, ktorá zabezpečuje teplo v 2 – 3 izbách, ale nedosahuje spotrebu 100 GJ, ktorá zabezpečí tepelnú pohodu v celom dome. Nižšia je spotreba tepla v domoch s kachľami a pecami a najnižšia spotreba 22 GJ/ dom je z dreva, ktorá zabezpečí teplo v 1 – 2 miestnostiach, ako je to na vidieku zvykom.

Spotreba tepla v objektoch OV vykurovaných plynom je primeraná veľkosti objektov.

Návrh

Do roku 2040 pribudne podľa ÚPN 100 b.j. v RD a BD.

Spotreba tepla v obci k roku 2040 bude stabilizovaná. Zásobovanie teplom v obci zostane aj v budúcnosti individuálne ako doteraz. Časom sa presadia efektívnejšie spôsoby vykurovania a nové zdroje tepla aj na tradičné palivá, ako bioplynové generátory tepla, tepelné čerpadlá a solárne panely. Budovy budú menej náročné na spotrebu, nakoľko od r. 2021 sú všetky nové budovy zaradené do energetickej tr. A0. Tým sa bude znižovať i predpokladaná spotreba tepla. Cieľom modernizácie bude znižovanie spotreby palív pri dosahovaní optimálnej pohody v bytoch a domoch v obci.

2.12.5 Telekomunikácie, rozhlas, televízia

Obec Marhaň je súčasťou Regionálneho technického centra – východ Slovak Telecomu v primárnej oblasti 054 Bardejov. Telefónni účastníci v obci sú pripojené na miestnu automatickú ústredňu (ATU) miestnou sieťou. Ústredňa je kapacitne dimenzovaná na zabezpečenie všetkých požiadaviek na jednotlivé telekomunikačné služby v danom obvode.

Vybavenosť domácností telekomunikačnými zariadeniami bola zisťovaná pri poslednom celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 s týmito výsledkami:

	<i>rok 2001</i>	<i>rok 2009</i>
Počet trvale obývaných bytov	176 bytov	182 bytov
- telefón v byte	154 bytov	160 bytov
- mobilný telefón	24 bytov	460 obyvateľov
- osobný počítač	6 bytov	60 bytov
- OP s internetom	1 byt	50 bytov
Telefóny OcÚ, obch. prevádzky	3 HTS	4 HTS

Terajší stav telefónnej siete

Telefónne rozvody v obci sú vedené závesnými káblami na drevených podperných bodoch po krajniciach miestnych komunikácií. Rozvodná sieť pokrýva celú obec a umožňuje pripojenie každého domu priamo prípojkou. Prípojky sú prevedené jednotlivo, alebo viac prípojok z jedného stĺpa, pomocou združovacieho zariadenia PCM.

Podľa programu telekomunikácií majú byť vonkajšie závesné káble uložené do zeme. Za týmto účelom budú v územnom pláne rezervované koridory po okrajoch komunikácií v trasách terajších závesných káblov, vrátane trasy pripojovacieho kábla obce.

Mobilné telefóny

Signálmi mobilných telefónov je územie obce pokryté zo základňovej stanice pre Orange aj Telekom pri obci Vyšný Kručov.

Slovenská pošta

Poštové služby pre obec Marhaň zabezpečuje miestny poštový úrad.

Rozhlas a televízia

Obec má v prevádzke miestny rozhlas s ústredňou v budove Obecného úradu. Rozvodná sieť pokrýva celú obec. Vedenie je z holých vodičov na vlastných oceľových stĺpoch, na ktorých sú upevnené aj reproduktory. Rozvody idú pozdĺž komunikácií. Počuteľnosť rozhlasu v celej obci je dobrá.

Slovenský rozhlas na území obce má dobrý príjem na všetkých vlnách a frekvenciách. Možný je príjem komerčných domácich aj zahraničných vysielateľov.

Signály Slovenskej televízie aj komerčných televízií zabezpečuje TV vysielateľ Dubník v okrese Prešov. Príjem TV programov je individuálnymi anténami jednotlivých koncesionárov. Pribúdajú aj individuálne parabolické domové antény na príjem digitálnych televíznych programov zo satelitov.

Návrh

Do roku 2040 ÚPD navrhuje uloženie optického kábla do zeme - ulíc pre prenos všetkých dát v obci.

Ochranné a bezpečnostné pásma**Ochranné pásma**

Ochranné pásmo rozvodného vodovodného potrubia je 2 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany. Ochranné pásmo výtlačných a zásobovacích vodovodov je 4 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany. V ochrannom pásme vodovodného potrubia je možné robiť akúkoľvek stavebnú činnosť len so súhlasom správcu vodovodu.

Po výstavbe kanalizácie navrhujeme v zmysle §15 ods. 2 písm. b) zákona č.442/ 2002 Z. z. určiť pozdĺž kanalizačného potrubia ochranné pásmo vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia na obidve strany 2,5 m. Podrobná špecifikácia činností zakázaných v ochrannom pásme verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie - vid' § 19 uvedeného zák.

Zákon 656/2004 Z.z. § 36 o energetike a o zmene niektorých zákonov stanovuje:

Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia elektrizačnej sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými

rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je pri napätí:

a) od 1 kV do 35 kV vrátane

1. pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m,
2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m,
3. pre zavesené káblové vedenie 1 m,

b) od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m.

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je

a) 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky,

Podrobná špecifikácia činností zakázaných v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného (podzemného) elektrického vedenia a nad (pod) týmto elektrickým vedením - vid' § 36 uvedeného zákona. Výnimky z ochranných pásiem môže v odôvodnených prípadoch povoliť stavebný úrad na základe stanoviska prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo distribučnej sústavy.

ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane je 2m od krajného vodiča na každú stranu.

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavby a konštrukcie, pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m. Vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia je možné porasty pestovať do takej výšky, aby sa pri páde nemohli dotknúť vodiča elektrického vedenia, uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky, vykonávať iné činnosti, pri ktorých by mohla byť ohrozená bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo ohroziť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky.

Zákon 656/2004 Z.z. § 56 ,o energetike a o zmene niektorých zákonov s účinnosťou od 1.1.2005 stanovuje ochranné pásma a bezpečnostné pásma. Ochranné pásma sa zriaďujú na ochranu plynárenských zariadení a priamych plynovodov.

Ochranné pásmo na účely tohto zákona je priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je

a) 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,

e) 1m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastav. území obce s prevádzkovým tlakom nižším ako 0,4 MPa,

f) 8 m pre technologické objekty.

Technologické objekty na účely zákona sú regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikorózneho ochrany a telekomunikačné zariadenia.

Bezpečnostné pásma

Bezpečnostné pásmo je určené na zabránenie porúch alebo havárií na plynárenských zariadeniach alebo na zmiernenie ich dopadov a na ochranu života, zdravia a majetku osôb.

Bezpečnostným pásmom na účely tohto zákona sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je

a) 300 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm,

Pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, bezpečnostné pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete.

2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Obec disponuje kvalitnými podmienkami ŽP. Nachádzajú sa tu však niektoré stacionárne a mobilné zdroje znehodnocovania ovzdušia, pôdy, podzemných vôd, zasahovania nadmerným hlukom a vibráciami, spolupôsobiacimi s externými zdrojmi.

Kvalita ovzdušia

Kvalita ovzdušia sa odvíja od interných a externých zdrojov znečisťovania ovzdušia. V k. ú. obce sa nenachádzajú žiadne významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a taktiež tu nie je vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia. Na priaznivú kvalitu ovzdušia vplýva aj plynifikácia obce. Za najvýznamnejší zdroj znečisťovania ovzdušia možno považovať premávku po miestnych

komunikáciách.

Podľa údajov z Národného emisného informačného systému (NEIS) boli za rok 2009, v okrese Bardejov, priemerné ročné koncentrácie tuhých znečisťujúcich látok (TZL) - 2,250 t, oxidov síry ako SO₂ - 4,978 t, oxidov dusíka ako NO₂ - 17,602 t a oxidu uhľového CO - 14,002 t.

ÚPN navrhuje preložku cesty III/3533 mimo obec a skupinovú splaškovú kanalizáciu s ČOV umiestnenou v obci Lascov.

Kvalita podzemných vôd

Do k. ú. obce zasahuje kvartérny útvar podzemných vôd SK1001300P (Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Tople oblasti povodia Bodrog), ktorého chemický stav a kvantitatívny stav je dobrý. Využiteľné množstvá pozemných vôd sú v rozmedzí od 0,50 – 0,99 l/s.km⁻² až do 1,00 – 4,99 l/s.km⁻².

V obci sa nenachádza žiadny významný zdroj znečisťovania povrchových a podzemných vôd. Bodový zdroj znečisťovania (dusíkaté hnojivá) predstavuje poľnohospodárske družstvo. Podľa Štatistického úradu SR (údaje k 31.12.2008) obec nemá vybudovaný obecný vodovod, nemá vybudovanú kanalizáciu a ani nie je pripojená na čistiareň odpadových vôd. Odpadové vody z domácností sú zachytávané v technicky nevyhovujúcich žumpách a septikoch, ktoré nezodpovedajú príslušným normám na vodotesnosť. Odpadové vody sú často odvádzané aj bez prečistenia do miestneho vodného toku, čím je ohrozená kvalita ako povrchových, tak aj podzemných vôd.

Podľa Vodného plánu SR (2009) sa v k. ú. obce nachádza chránená oblasť určená pre odber pitnej vody a to povodie vodárenského toku Topľa. Podzemné vodárenské zdroje majú stanovené pásmo hygienickej ochrany 2. stupňa podzemných vôd a povrchové vody pásmo hygienickej ochrany 2. a 3. stupňa na ochranu výdatnosti, kvality a zdravotnej bezchybnosti povrchovej vody.

V k. ú. obce sa nenachádza žiadny zdroj geotermálnych a minerálnych vôd (www.geology.sk).

PD zaväzuje močovku, hnoj a ostatné na polia podľa odsúhlaseného hnojného plánu.

ÚPN navrhuje v obci splaškovú kanalizáciu s ČOV (v obci Lascov) so zaústením prečistených vôd do Tople. Navrhuje redukciu živočíšnej výroby v jestv. dvoroch PD.

Ochrana pred povodňou

Rieka Topľa sa niekoľkokrát v roku vylieva z koryta. Odstraňovanie škôd počas povodní a po povodni na brehu rieky Tople vykonáva správca toku – Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. Správa povodia Bodrogu a škody spôsobené na území obce odstraňuje obec. Ochrana pred povodňami je riešená návrhom zástavby mimo záplavové územie – podľa Mapy povodňového rizika (MPR) a Mapy povodňového ohrozenia (MPO), resp. nad hladinou Q₁₀₀ ročných veľkých vôd.

Na základe týchto máp bude určený rozsah inundačného územia, z čoho vyplynú aj obmedzenia využitia územia v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.

V inundačnom území je v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 o ochrane pred povodňami zakázané umiestňovať okrem iného aj bytové budovy, nebytové budovy, stavby, objekty alebo zariadenia, ktoré by mohli voda počas povodne poškodiť alebo odlaviť.

Ochrana pred povodňami obce je navrhovaná obchvatom - preložkou cesty III/3533 vo funkcii ochrannej hrádze.

Pôda

V prípade plošnej kontaminácie pôd sú pôdy v k.ú. obce Marhaň v súlade s rozhodnutím MP SR č. 531/1994-540 relatívne čisté, nekontaminované. To znamená, že koncentrácie rizikových prvkov ako Ba, Cr, Mo, Ni, V sú pod referenčnou hodnotou (Atlas krajiny SR, 2002). V k.ú., na poľnohospod. pôde sa nenachádzajú žiadne verifikované environmentálne záťažové ani poddolované územia a nie sú tu evidované žiadne zdroje prírodného žiarenia ani extrémne anomálie magnetického poľa zeme.

PD zaväzuje močovku, hnoj a ostatné na polia podľa odsúhlaseného hnojného plánu.

Ohrozenosť poľnohospodárskych pôd veternou eróziou je v k. ú. obce minimálna. Ohrozenosť poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou je stredná až silná v južnej časti k. ú. obce. V k. ú. obce nie je zaznamenaná intenzívna výmoľová erózia (Atlas krajiny SR, 2002).

Geologicky zosuvné územia

Celé k. ú. obce patrí medzi územia vykazujúce výraznú predispozíciu k vzniku svahových pohybov (plazenie, zasúvanie, stekanie, rútenie). V strednej a južnej časti k. ú. obce sa nachádzajú zóny so značným výskytom svahových pohybov – potenciálne. Tieto javy sú predovšetkým dôsledkom geologickej stavby územia. K. ú. obce sa nachádza v oblasti flyšového pásma, ktoré tvoria ílovce, pieskovce, siltovce, slieňovce. Zastavané územie zasahuje v strednej časti – západná zóna.

Evidované zosuvné územia sú vymedzené ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12

ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačené v územnoplánovacej dokumentácii. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziko stavebného využitia územia výskyt potenciálnych zosuvov a stabilizovaných svahových deformácií.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžiniersko-geologickým prieskumom.

Radónové riziko

Na základe odvodenej mapy radónového rizika (www.geology.sk) sa celé k.ú. obce nachádza v nízkej a strednej izoploche rizika. Strednej izoplocha radónového rizika zasahuje zastavané územie a môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

- a) *výskyt potenciálnych zosuvov*
Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžiniersko-geologickým prieskumom.
- b) *výskyt stredného radónového rizika*
Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Hluk

Primárnym producentom hluku je automobilová doprava. Najvyššia prípustná hodnota ekvivalentnej hladiny hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete pre obytné útvary podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. nie je prekročená. Ustanovujú sa ňou podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z.

Zástavba RD a BD je navrhovaná mimo ekvivalentnú hladinu hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete max. L_{Aeq} 60 dB(A). ÚPN navrhuje preložku cesty III/3533 ako hlavný zdroj hluku.

Skládky a environmentálne záťaž

V predmetnom území, nad obcou je evidovaná:

- Skládku s ukončenou prevádzkou č. 4903,
- Pravdepodobná environmentálna záťaž SK-EZ/BJ/43 - Skládka TKO na zrušenie č. BJ(024).

Sú zobrazené vo výkrese č. 2 a 3.

Komunálny odpad

Produkcia odpadov je evidovaná v bývaní, službách a výrobe. V obci je zavedený separovaný zber odpadov. Odvoz triedeného odpadu, bielej a čiernej techniky zabezpečuje Mestský podnik služieb Giraltovce. V obci sa nenachádza funkčná skládka odpadov. Problémové zložky komunálneho odpadu sú odstraňované následným odpredajom oprávnenej spoločnosti na základe zmluvy. Všeobecný odvoz odpadu je zabezpečený zmluvne prostredníctvom obecného úradu Kosit, a.s., ktorý zabezpečuje odvoz odpadu na skládku Hertník – Bartošovce (PHSR Mikroregiónu Stredná Topľa, 2006).

V predmetnom území sú evidované dve skládky odpadu a Skládka s ukončenou prevádzkou a Skládka TKO na zrušenie. Uvedené ÚPN rešpektuje.

Odpady vznikajúce výkonom predmetu podnikania je producent povinný zhodnocovať sám, resp. treťou osobou, alebo odovzdaním osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa zákona o odpadoch. V súčasnosti takéto odpady vznikajú v malých prevádzkach, kde je žiaduce využívať najlepšie na trhu dostupné technológie šetriace prírodné zdroje a zhodnocujúce vlastný odpad, ale aj odpad zo širšieho okolia. Dôležité je zavádzať technológie predchádzajúce vzniku odpadu, resp. obmedziť ich tvorbu. Zariadenia pre podnikanie vo vlastných účel. stavbách a priestoroch nesmú negatívne ovplyvňovať susedné stavby a životné prostredie.

Z hľadiska záujmov odpadového hospodárstva ÚPN navrhuje na okraji HD zberný dvor a kompostovisko.

Odvoz triedeného odpadu, bielej a čiernej techniky a problémových zložiek odpadu je zabezpečený v intervale raz ročne.

Odpady z výrobných činností zabezpečovať odsúhlasenými spôsobmi.

Pre udržanie biodiverzity, vitality a estetiky k.ú. je navrhovaná kostra ekologickej stability zahŕňajúca miestne, regionálne a nadregionálne významné ekosystémy.

2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

V k. ú. obce Marhaň je evidované ložisko nevyhradeného nerastu – tehliarskej suroviny. Ložisko je v správe ŠGÚDŠ Bratislava a v súčasnosti sa neťaží. V k.ú. obce sa nenachádzajú žiadne iné dobývacie priestory, chránené ložiskové územia, resp. prieskumné územia (www.geology.sk).

2.15 Vymedzenia plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Všetky prvky ochrany prírody, pamiatok a zosuvné územia (svahové deformácie).

- SKUEV0936 Horný tok Tople územie európskeho významu,
- hydrický biokoridor nadregionálneho významu (Topľa podľa ÚPN-PSK),
- vodohospodársky významný vodný tok Topľa,
- biotopy európskeho a miestneho významu,
- NKP a ich OP a archeologické lokality,
- evidované svahové deformácie – zosuvy potenciálne,
- ložisko nevyhradeného nerastu - tehliarska surovina,
- najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy.

2.16 Ochrana pôdneho fondu

2.16.1 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Základné východiskové podklady: hranice súčasne zastavaného územia k 1. 1. 1990 (GaKÚ SR Bratislava), druhy pozemkov a BPEJ (GaKÚ SR Bratislava, ROEP), odvodnenia (Hydromeliorácie, š.p. Bratislava) a kontaminácie PP (VÚPOP – reg. pracovisko Banská Bystrica).

V obci podniká poľnohospodársky subjekt PD ORAGRO – V, s.r.o. Marhaň. Poľnohospodárska produkcia tohto subjektu je zameraná na rastlinnú výrobu, kde prevažuje produkcia obilnín (pšenica, jačmeň, ovos) a krmovín (ďatelina, kukurica, jarné strukovino-obilninové miešanky), ako aj chov hovädzieho dobytku (výroba mlieka) a kuriat (OcÚ Marhaň, 2010).

Podľa Štatistického úradu SR sa k roku 2009 v k.ú. obce nachádzajú poľnohospodárske pôdy (PP) o rozlohe 507 ha, z toho orná pôda tvorí 261 ha, záhrady 20 ha a trvalé trávne porasty 227 ha. V k.ú. obce sa nenachádzajú žiadne vinice, chmeľnice a ovocné sady. Podiel PP z celkovej rozlohy k.ú. obce je 49 %.

Z pôdných typov sa v k. ú. obce nachádzajú kambizeme modálne a kultizemné nasýtené zo zvetralín pieskovcovo-ílovcovitých hornín, pseudogleje nasýtené z polygenetických hĺn, kambizeme pseudoglejové kyslé zo zvetralín rôznych typov hornín a fluvizeme kultizemné z nekarbonátových aluviálnych sedimentov. Pôdy sú piesčito-hlinité až hlinité neskeletnaté až slabo kamenité (obsah skeletu do hĺbky 0,6 m je 0 – 20 %). Obsah humusu v hĺbke do 25 cm je stredný (1,8 – 2,3 %) až vysoký (> 2,3 %). Pôdna reakcia prechádza od slabo kyslej vo východnej časti k. ú. obce až po stredne kyslú v západnej časti k. ú. obce. Priepustnosť a retenčná schopnosť je stredná. Pôdy k. ú. obce sú prevažne stredne náchýlné na acidifikáciu, pričom v severnej južnej časti k. ú. obce sú náchýlné na acidifikáciu. Odolnosť pôd proti kompácii je slabá až stredná (v severovýchodnej časti k. ú. obce). Index poľnohospodárskeho potenciálu je nízky, pohybuje v rozmedzí 21 – 30 (Atlas krajiny SR, 2002).

Podľa skupín BPEJ (bonitovaná pôdno-ekologická jednotka - klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti) sa v k. ú. obce nachádzajú pôdy strednej (pôdy zaradené do 5. až 7. kvalitatívnej skupiny BPEJ) a nižšej kvality (pôdy zaradené do 8. až 9. kvalitatívnej skupiny BPEJ).

V kat. území sú podľa §12 zákona o ochrane a využívaní PP (zákon č.57/2013) a NV SR č.58/2013 Z.z. najkvalitnejšie pôdy – tieto BPEJ a skupiny: 0602005/5, 0605001/6, 0605031/6, 0614061/6, 0614062/6, 0656202/6, 0657205/6, 0657403/7, 0657405/7 a 0671212/6.

Pôdy v južnej časti k.ú. obce sú odvodnené. Veľkoplošné odvodnenia sú nejasnej kvality.

V nadväznosti je vedený melioračný kanál č. 5041021 zaústený do Tople.

Návrh

ÚPN-O Marhaň navrhuje záber PP na nepoľnohospodárske účely z dôvodu navrhovanej výstavby rodinných domov, občianskej vybavenosti, športu, dopravnej a technickej vybavenosti, verejných priestranstiev a zelene, rozšírenie cintorína, návrhu kompostoviska a zberného dvora.

Celkovo je navrhovaný na záber 19,9155 ha pôdy, z toho poľnohospodárskej pôdy je celkovo 14,0371 ha. V zastavanom území je záber 8,459 ha PP a 5,5781 ha mimo zastavaného územia. Celkový záber najkvalitnejších pôd je 3,0805 ha pôdy.

2.17 Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia, najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov

Navrhovaná urbanistická koncepcia celého k.ú. tvorí vyvážený celok. Ďalší rozvoj obce je navrhovaný prevažne na skompaktňovaní zastavaného územia a zhodnocovaní jestv. funkčných plôch. Nové obytné plochy budú dotvárať charakter obce s cieľom uchovať jej harmonický vzťah k prírode. Navrhované turistické cesty pozdĺž Tople napoja obec na širší región - centrá Bardejov a Giraltovce.

Na základe návrhu možno konštatovať, že obec a jej celé k.ú. má predpoklady pre ďalší komplexný rozvoj. Dôvodom je dobré dopravné sprístupnenie, dostupnosť Giraltoviec i Bardejova, vybudovaná technická infraštruktúra, dobré mikroklimatické podmienky pre bývanie a disponibilita plôch pre nové obytné a turistické funkcie.